

รายงานประจำปี 2564 Annual Report 2021

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
National Office of Buddhism

สถาปนาจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พุทธศักราช 2545

“สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน้าที่สนองงานคณะสงฆ์
และปฏิบัติบริหารภารกิจเพื่ออุปถัมภ์ค้ำชูพระพุทธศาสนาให้วัฒนาสถาพร...
บุคลากรทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในงานที่ตนรับผิดชอบอย่างถ่องแท้
ด้วยทัศนคติที่ถูกต้องและเที่ยงตรง...จำเป็นต้องอาศัย “สติ” และ “ปัญญา”
เป็นคุณธรรมประจำชีวิตอยู่ทุกขณะ...”

ส่วนหนึ่งจากพระคติธรรม

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประทานในโอกาสที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดทำหนังสือรายงานประจำปี 2563

“ ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ แต่เดิมมาข้าพเจ้าได้มีจิตศรัทธาเลื่อมใส
และได้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะด้วยวิธีนั้น ๆ อยู่แล้ว
ฉะนั้น บัดนี้ข้าพเจ้าได้เถลิงถวัลยราชสมบัติบรมราชาภิเษกแล้ว
จึงขอมอบตัวแต่ พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า และพระสังฆเจ้า
จะได้รับการจัดการให้ความคุ้มครอง รักษาพระพุทธศาสนา
โดยชอบธรรมตลอดไป ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ
ขอพระสงฆ์จงจำไว้ด้วยดีว่า ข้าพเจ้าเป็นพุทธศาสนูปถัมภกเถิด ”

พระราชดำรัสประกาศพระองค์เป็นพุทธศาสนูปถัมภก

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิศรภูมิพลราชวรางกูร
กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ท่ามกลางสังฆสมาคมภายในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562

หน่วยงานที่เผยแพร่ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
25/25 ถนนพุทธมณฑลสาย 4
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม 73170

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง : กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
สำนักงานเลขานุการกรม
โทรศัพท์ 0 2441 7938
โทรสาร 0 2441 7939
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pr@onab.go.th
www.onab.go.th

ปีที่จัดพิมพ์ : พุทธศักราช 2565

จัดพิมพ์โดย : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สารบัญ

	ประวัติสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.....8	
	สารจากรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี.....10	
	สารจากผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.....12	
	บทสรุปผู้บริหาร.....14	
	คณะผู้บริหาร.....18	
ส่วนที่ 1	ภาพรวมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.....22	
	อำนาจหน้าที่ เป้าประสงค์.....24	
	พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ค่านิยม ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์.....26	
	สรุปผลการประเมินส่วนราชการ.....30	
	โครงสร้างองค์กร และบุคลากร.....33	
ส่วนที่ 2	ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน.....39	
ส่วนที่ 3	รายงานทางการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.....101	
ส่วนที่ 4	ภาคผนวก	
	หมายเลขโทรศัพท์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 143	
	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด 76 จังหวัด ทั่วประเทศ.....147	
	พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562.....157	

ประวัติสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ด้วยคนไทยส่วนใหญ่ได้เคารพนับถือพระพุทธศาสนา เป็นสภระแห่งชีวิตสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน นับแต่โบราณกาลจวบจนปัจจุบันที่ชาติไทยเรามีความมั่นคง ดำรงเอกราช มีอธิปไตยเป็นอิสระเสรีอยู่ได้ตราบเท่าทุกวันนี้ ก็ด้วยคนในชาติยึดมั่นอยู่ในสามัคคี ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีอันดีงาม ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมสร้าง สามัคคีธรรมระหว่างคนในชาติ ส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา ดังนั้น หลักธรรมคำสั่งสอน ทางศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศชาติ

การบริหารกิจการพระศาสนานั้น เป็นหน้าที่ของคณะสงฆ์ตามพุทธบัญญัติ แต่เนื่องจากอาณาจักร และศาสนจักร ต้องประสานกัน เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ รัฐบาลในฐานะผู้รับสนองพระราชาธิราช ของพระมหากษัตริย์ จึงเข้าไปมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานกิจการทางศาสนา ตามประวัติและพัฒนาการ โดยลำดับ ดังนี้

- สมัยกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา มีราชบัณฑิต และ หมื่นราชสังฆการี รับมอบหมายภารกิจด้านการศาสนา
- ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มีหน่วยงานรับผิดชอบ 3 หน่วยงานคือ กรมธรรมการ กรมสังฆการี และกรมราชบัณฑิต

พ.ศ.2430 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตั้ง กรมศึกษาธิการขึ้นดูแลโรงเรียนต่าง ๆ ในขณะนั้น

พ.ศ. 2435 รวมกรมธรรมการ กรมสังฆการี กรมพยาบาล กรมพิพิธภัณฑสถาน และกรมศึกษาธิการ เป็นกระทรวงธรรมการ

พ.ศ. 2441 “ ประกาศจัดการเล่าเรียนในหัวเมือง “ ให้ราษฎรมีความรับผิดชอบ และให้รู้จักการประกอบ อาชีพในทางสุจริต โดยให้พระภิกษุสงฆ์เป็นผู้สั่งสอนอบรม (พ.ศ. 2442 กระทรวงมหาดไทย ได้โอนหน้าที่ การอุดหนุนการศึกษาให้กระทรวงธรรมการตามเดิม)

พ.ศ. 2445 ประกาศใช้ “ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121 ซึ่งมีบัญญัติให้พระสงฆ์ ทุกระดับ มีหน้าที่บำรุงการศึกษาในวัดอีกด้วย

พ.ศ. 2459 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้มีการปรับปรุงตำแหน่งหน้าที่ ในกระทรวงธรรมการ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมีกองบัญชาการและแบ่งกรมใหญ่มีหัวหน้าเป็นอธิบดี 2 กรม คือ กรมธรรมการ และ กรมศึกษาธิการและใน 2 กรมดังกล่าว ก็มีกรมเล็ก ๆ ซึ่งหัวหน้ามีตำแหน่งเป็นเจ้ากรมอยู่ในสังกัด คือ กรมสังฆการี กรมพระอาราม กองอธิกรณ์ ขึ้นอยู่กับกรมธรรมการ ส่วนกรมราชบัณฑิต กรมวิสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษา ขึ้นกับกรมศึกษาธิการ

พ.ศ. 2462 ได้มีการเปลี่ยนชื่อ กระทรวงธรรมการ เป็น กระทรวงศึกษาธิการ และโปรดให้ย้ายกรมธรรมการ ไปรวมอยู่ในพระราชสำนักตามประเพณีเดิม ซึ่งรวมกรมสังฆการีอยู่ด้วยกันไปสังกัดอยู่ในกระทรวงธรรมการ ทั้งนี้ “โดยที่ทรงพระราชดำริว่า การศึกษาไม่ควรจะแยกจากวัด”

พ.ศ. 2469 เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงธรรมการ อีกครั้งหนึ่ง และย้ายกรมธรรมการ ซึ่งรวมกรมสังฆการีอยู่ด้วยกัน ไปสังกัดอยู่ในกระทรวงธรรมการ ทั้งนี้ “โดยที่ทรงพระราชดำริว่า การศึกษาไม่ควรจะแยกจากวัด”

พ.ศ. 2474 มีการเปลี่ยนแปลงราชการในกระทรวงธรรมการและกรมสังฆการีเข้าด้วยเช่นเดิม กรมธรรมการยังคงสังกัดอยู่ในกระทรวงธรรมการเรื่อยมา แม้ภายหลังสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง

พ.ศ. 2484 ได้มีประกาศพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เปลี่ยนชื่อ กระทรวงธรรมการ เป็น กระทรวงศึกษาธิการ และเปลี่ยนชื่อ กรมธรรมการ เป็น กรมการศาสนา

พ.ศ. 2545 ในวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ได้มีการแบ่งส่วนราชการกรมการศาสนาเดิม ออกเป็น 2 หน่วยงาน คือ กรมการศาสนา สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ดังปรากฏอยู่ทุกวันนี้

เนื่องด้วยสังคมไทย เป็นสังคมที่มีพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานสำคัญในทุกด้าน ตั้งแต่วิถีชีวิตประจำวัน วัฒนธรรมประเพณี ไปจนถึงจิตวิญญาณของคนไทย โดยมีการนำแนวคิดหลักธรรมคำสอนต่าง ๆ ของพระพุทธองค์มาปรับใช้ นับตั้งแต่เมื่อครั้งที่พระเจ้าอโศกมหาราชได้ส่งสมณทูตมาสู่แผ่นดินสุวรรณภูมิ เพื่อเผยแผ่ธรรมะแห่งองค์ตถาคตเมื่อสองพันกว่าปีล่วงมาแล้วตั้งแต่นั้นพระพุทธศาสนาก็ดำรงอยู่คู่สังคมไทยมาโดยตลอด โดยมีบูรพมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงรับกิจธุระทำนุบำรุงส่งเสริมร่วมกับไพร่ฟ้าประชาราษฎร์เสมอมา และในการบริหารกิจการพระศาสนานั้น ฝ่ายอาณาจักรและฝ่ายศาสนจักรต้องประสานกันเพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ รัฐบาลในฐานะผู้รับสนองพระราชาธิราชขององค์พระมหากษัตริย์ จึงได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจการทางศาสนา และได้มีการพัฒนาปรับปรุงมาโดยตลอดให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยในปัจจุบันสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินการสนองงานกิจการทางพระพุทธศาสนาภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล

และนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายและมอบอำนาจให้สั่งและปฏิบัติราชการแทนในการกำกับดูแลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ผมได้ตระหนักถึงการได้รับเกียรติเป็นอย่างยิ่งที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้ไว้วางใจ และมอบโอกาสให้เข้ามาดูแลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในฐานะผู้บังคับบัญชา เฉกเช่นเดียวกับรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงเหตุที่ปรารภนั้น เนื่องด้วยภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสถาบันหลักของชาติ

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการสนองงานกิจการทางพระพุทธศาสนาในรอบปีที่ผ่านมา นั้นได้นำเสนอไว้ในรายงานประจำปี 2564 ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยยึดหลักการสำคัญอันได้แก่ การน้อมนำพระปฐมบรมราชโองการมาเป็นหลักในการบริหารประเทศ การยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการพัฒนาประเทศ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการบูรณาการการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและภาคการพัฒนาต่าง ๆ ในลักษณะประชารัฐซึ่งเป็นแนวทางหลักที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ต้องนำไปวิเคราะห์และปรับใช้ให้เข้ากับการดำเนินงานของหน่วยงานต่อไป

สารจาก

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

A handwritten signature in white ink on a yellow background.

นายอนุชา นาคาศัย
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานที่ไม่สังกัดกระทรวง ทบวงใด มีฐานะเทียบเท่า กรม จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์และรัฐบาล ในการสนับสนุนส่งเสริมกิจการทางพระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงยั่งยืน สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาสงฆ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาสังคม ให้มีความรู้คู่คุณธรรม ผลิตและพัฒนาศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรม ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ให้เจริญงอกงามและร่วมสร้างสังคมพุทธธรรมที่มีความเข้มแข็งดำเนินการให้พุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก พัฒนาดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติให้เป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาและสังคม เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ ภายใต้วิสัยทัศน์ “องค์กรขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาสู่ความมั่นคง สังคมดำรงศีลธรรม นำสันติสุขอย่างยั่งยืน”

การปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติยังคงมุ่งสนองงาน 3 สถาบันหลักของชาติ อันได้แก่ สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการร่วมกันเพื่อเกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ทุเลาความรุนแรงลงจากปีก่อนวิกฤตคลี่คลายกลับเข้าสู่สภาวะปกติ กระนั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ยังคงมุ่งมั่นสนองงานคณะสงฆ์ เพื่อสนองพระดำริของเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชในการช่วยเหลือพระภิกษุสามเณร ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่ได้รับผลกระทบ

รายงานประจำปีเล่มนี้ เป็นการรวบรวมภาพการดำเนินโครงการ กิจกรรม และผลงานต่างๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ที่เป็นการภาคภูมิใจที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามพระดำริ เจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช นโยบายของรัฐบาล ซึ่งส่งผลให้คณะสงฆ์และประชาชนร่วมกันดำเนินการในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้อยู่คู่ชาติ สังคมชาวไทยอย่างยั่งยืนสืบไป

สารจาก

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'S. Siam'.

นายสีปป์บวร แก้วงาม

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ คนที่ 10

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานประจำปี (Annual Report) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จัดทำขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการและผลสำเร็จตามคำรับรองของการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รวมทั้งรายงานด้านการเงินและข้อมูลข่าวสารทางราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สาธารณะได้รับทราบ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท ภารกิจ และการดำเนินงานเกี่ยวกับการสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ โดยการทำนุบำรุง ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์ ค้ำครองและส่งเสริมพัฒนางานและบุคลากรทางพระพุทธศาสนา อันจะนำไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืนของพระพุทธศาสนา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 20 ปี : ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายรัฐบาล และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2561 สำหรับใช้เป็นกรอบและทิศทางยุทธศาสตร์ของการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายที่สำคัญเร่งด่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การสนองงาน การสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ การดำเนินการตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง การรักษาทำนุบำรุงศาสนสถาน ศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนาและวัดร้าง รวมไปถึงการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งบูรณาการภารกิจงานดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์ให้สอดคล้องกับกิจการพระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างเอกภาพและความเข้มแข็งให้กับสถาบันและกิจการทางพระพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ โดยรายงานประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แสดงภาพรวมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ส่วนที่ 2 แสดงผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

ส่วนที่ 3 นำเสนอรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้มุ่งพัฒนาองค์การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาให้ครอบคลุมรอบด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญาตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้อง โดยจัดทำแผนงาน/โครงการ กำหนด กลยุทธ์ และกลไกในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการค้ำครองพระพุทธศาสนาส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามแนวทางการพัฒนาของแผนงาน/โครงการ พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและชุมชนในการพัฒนาวัดและศาสนทายาท เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาสู่ความมั่นคง สังคมดำรงศีลธรรม นำสันติสุขอย่างยั่งยืน

ประกาศ
แต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคม

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า

ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคม จำนวน ๒๐ รูป ตั้งแต่วันที่
๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ ตามประกาศพระบรมราชโองการ แต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคม
ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ นั้น บัดนี้ กรรมการมหาเถรสมาคมดังกล่าวได้ดำรงตำแหน่ง
มาครบกำหนดตามวาระแล้ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ ตรี มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔
และมาตรา ๑๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
คณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดแต่งตั้งกรรมการมหาเถรสมาคม จำนวน
๒๐ รูป ดังนี้

๑. สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต) วัดบวรนิเวศ ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
๒. สมเด็จพระธีรญาณมุนี (สมชาย วรชาโย) วัดเทพศิรินทราวาส ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
๓. สมเด็จพระพุฒาจารย์ (สนิท ชวนปญโญ) วัดไตรมิตรวิทยาราม วรวิหาร กรุงเทพมหานคร
๔. สมเด็จพระมหาธีรราชจารย์ (ปสฤทธิ์ เขมงกโร) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร
๕. สมเด็จพระมหารัตนวงศ์ (สุชิน อคคชิโน) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

หน้า ๒

เล่มที่ ๓๓๘ ตอนพิเศษ ๓๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

๖. สมเด็จพระมหารัชมงคลมุนี (ธงชัย ธมมธโช) วัดไตรมิตรวิทยาราม วรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๗. พระพรหมโมลี (สุชาติ ธมมรดโน) วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร

๘. พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) วัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๙. พระพรหมวิสุทธาจารย์ (มนตรี คณิสสร) วัดเครือวัลย์ วรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๐. พระพรหมเสนาบดี (พิมพ์ ภาณวีโร) วัดปทุมคงคา ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๑. พระวิสุทธาธิบดี (เชิด จิตตคุตโต) วัดสุทัศน์เทพวราราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๒. พระพรหมมุนี (บุญเรือง ปุณฺณโชโต) วัดพระศรีมหาธาตุ วรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๓. พระพรหมกวี (พงศ์สันต์ ธมฺมเสฏฺโฐ) วัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๔. พระพรหมวัชรอาจารย์ (พูนศักดิ์ วรรกทโท) วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๕. พระพรหมวชิรากร (สุนทร สุนทรโภ) วัดราชาดีการาม วรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๖. พระธรรมธัชมุนี (อมร ภาโณทโย) วัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๗. พระธรรมวิสุทธาจารย์ (แสวง ธมฺมสโร) วัดบวรนิเวศ ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๘. พระธรรมวชิรมุนี (บุญชิต ญาณส่วโร) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๙. พระเทพญาณวิศิษฏ์ (ชัยทวี คุตฺตจิตฺโต) วัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๒๐. พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต) วัดเทพราชกุฎยธร วรวิหาร กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

คณะผู้บริหารสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

นายสีปป์บวร แก้วงาม
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

นายอินทพร จันเอี่ยม
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1

นางสาวชุตินญา แก้วมณี
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2

นางกณิกนันต์ ล้อสีทอง
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 3

นายสิทธา มุลหงษ์
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1

นายสุเทพ ภูรัตนโอภา
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2

นางพัชรินทร์ พัดทอง
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 3

นางสวานันท์ริรา ขวัญเมือง
ผู้ตรวจราชการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 4

นายสมบัติ พิมพ์สอน

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

นางสาวนิลกุล รั้งศีรธรรมานุกูล

ผู้อำนวยการสำนักงานพุทธมณฑล

นายธีรเดช จันทรรัตน์

ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน

นายไกรยุทธ หอมไกรลาส

ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ

นายภาณุพงศ์ คงเชื้อจีน

เลขานุการกรม

นางรพีวรรณ บำรุง

ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา

นายคณิงกิจ พรหมนุชานนท์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา

“...ฟังสังวรไว้เสมอว่า การแก้ไขปัญหาของสังคมส่วนรวม ควรเริ่มต้นด้วยการปลูกฝังเมล็ดพันธุ์แห่งความเมตตา กรุณาต่อผู้คนทั่วไปอย่างเสมอหน้า ให้หยั่งรากลึกกลงไปใน จิตใจตนเอง ช่มใจให้ฉ่ำเย็นประดุจสายน้ำ อดทนอดกลั้น หนักแน่นประดุจแผ่นดิน เพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถ สำหรับยับยั้งความรู้สึกขุ่นข้องหมองมัว กระทั่งสามารถ พลิกผันสถานการณ์แห่งความร้อนรุ่มให้ผ่านพ้นไป...”

ส่วนหนึ่งจากพระคติธรรม สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประทานแก่พุทธศาสนิกชน เนื่องในโอกาสจิตสมัยขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2564

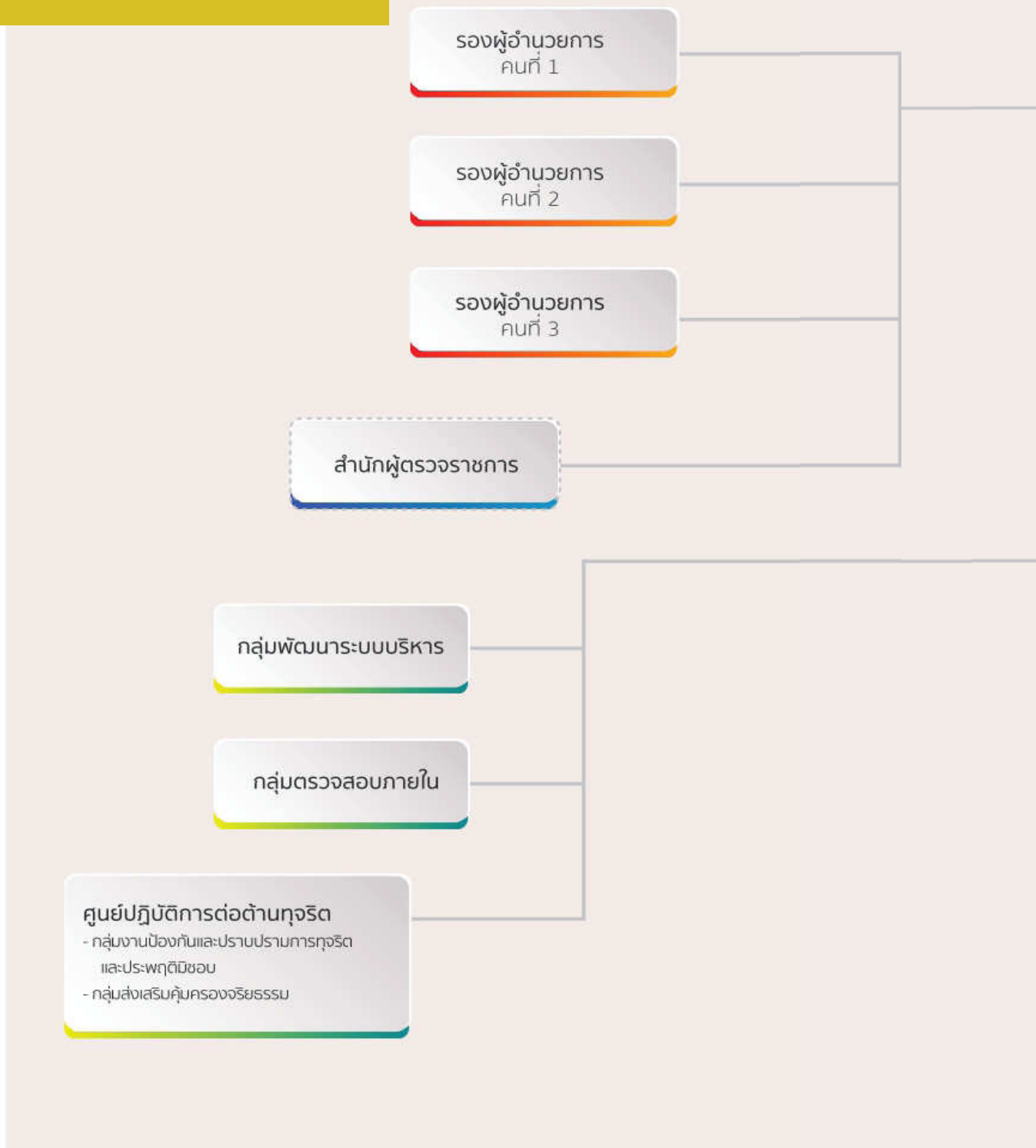
ส่วนที่ 1

ภาพรวม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

- อำนาจหน้าที่ เป้าประสงค์
- พันธกิจ ค่านิยม
- ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์
- โครงสร้างองค์กร และบุคลากร
- สรุปผลการประเมินส่วนราชการ

โครงสร้างองค์กร

ผู้อำนวยการ
สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

หน่วยงานตามโครงสร้าง
หน่วยงานที่จัดตั้งภายใน

อำนาจหน้าที่

(1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดศรัทธาฐานะ
ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(2) รับสนองงาน ประสานงาน และถวายการสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครอง
คณะสงฆ์

(3) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(4) ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา

(5) ดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

(6) พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา

(7) ทำนุบำรุงพุทธศาสนศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม

(8) สนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการเป็นศูนย์กลางพระพุทธรูปศาสนาโลก

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เป้าประสงค์ (GOAL)

1. สถาบันพระพุทธรูปศาสนา มีความมั่นคงและยั่งยืน	2. พระสงฆ์มีความรู้ในหลักธรรมอย่างลึกซึ้ง และสามารถเผยแพร่หลักธรรมได้อย่างถูกต้องและมีความทันสมัย รวมทั้งมีความรู้เรื่องสังคม ความเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุกมิติ	3. ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้เข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธรูปศาสนา สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีความสุขด้วยหลักพุทธธรรม
4. เพิ่มศาสนทายาทเพื่อสืบสานพุทธศาสนาให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน	5. ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านวิชาการและกิจกรรมด้านพระพุทธรูปศาสนาในระดับโลก	6. เพิ่มมูลค่าศาสนสมบัติให้เกิดประโยชน์ต่อพระพุทธรูปศาสนาอย่างสูงสุด
	7. จัดระบบองค์กรสำนักงานพระพุทธรูปศาสนาแห่งชาติให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้พระพุทธรูปศาสนา มั่นคง ยั่งยืน และสังคมมีความรู้ด้วยหลักพุทธธรรม	

พันธกิจ (MISSION)

ค่านิยม (CORE VALUE)

ค่านิยม

CORE VALUE

ส่งเสริมพุทธธรรมนำชีวิต มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มีจิตบริการ ประสานสามัคคี

ส่งเสริมพุทธธรรมนำชีวิต หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุขชุมชนเข้มแข็งก่อให้เกิดสังคมคุณธรรม

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ดำเนินงานให้แล้วเสร็จเสร็จตามวัตถุประสงค์และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

มีจิตบริการ หมายถึง ใส่ใจความต้องการของผู้รับบริการอย่างถูกต้องและรวดเร็วให้บริการ และช่วยเหลือผู้รับบริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส และกระตือรือร้นต่อการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

ประสานสามัคคี หมายถึง เคารพผู้ร่วมงาน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ยุทธศาสตร์ (STRATEGY) / วิสัยทัศน์ (VISION)

วิสัยทัศน์ (VISION)

“องค์กรขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาสู่ ความมั่นคง
สังคมดำรงศีลธรรม นำสันติสุขอย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์ (STRATEGY) BUDDHA

1. พัฒนาระบบการศึกษาสงฆ์ Buddhism Education
2. ปลุกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้แก่สังคม
Understanding
3. เพิ่มศักยภาพการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก
Distinguished Center
4. พัฒนาสู่องค์กรที่โดดเด่น Distinctive
Organization
5. ส่งเสริมงานสาธารณสงเคราะห์ Help
6. เพิ่มความคุ้มค่าให้แก่ศาสนสมบัติ Asset

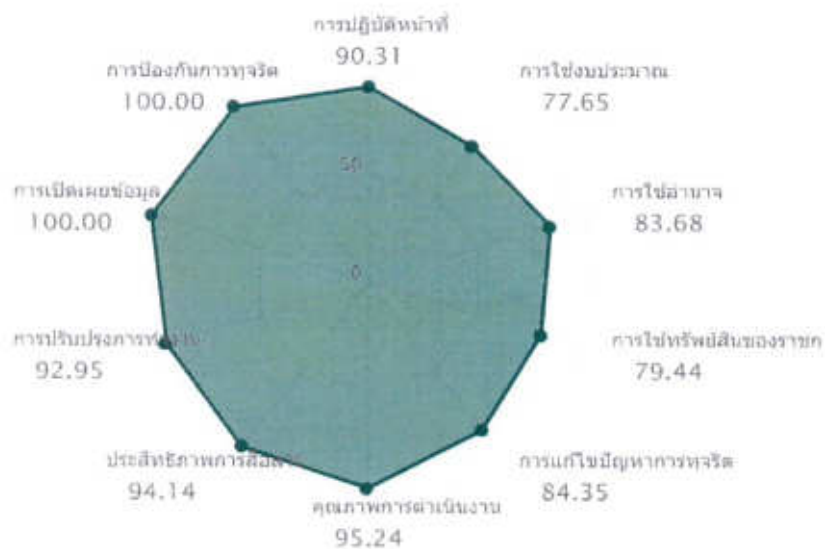

พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์

รายงานผลการประเมิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คะแนนภาพรวมหน่วยงาน ได้คะแนนรวม 93.16 คะแนน

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

(Integrity & Transparency Assessment : ITA)

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนา ด้านคุณธรรมและความโปร่งใส และเพื่อให้มีการจัดทำมาตรการในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตทั้งในระดับนโยบาย และในระดับปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน โดยประเมินจาก 3 แหล่งข้อมูล ดังนี้

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT) จำนวน 89 คน
2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT) จำนวน 205 คน
3. การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT)

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้คะแนนรวม 93.16 คะแนน สรุปผลได้ตามแผนภูมิ ดังนี้

รายงานผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ประเด็นการประเมิน	เชิงคุณภาพ			ผลการดำเนินงาน	คะแนน
	ขั้นต่ำ (50)	มาตรฐาน (75)	ขั้นสูง (100)		
1. ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา	80.00 (ร้อยละ)	85.00 (ร้อยละ)	90.00 (ร้อยละ)	80.04 (ร้อยละ)	--
2. ร้อยละของวัดต้นแบบในระดับตำบลที่เข้าร่วมโครงการ วัด ประชา รัฐ สร้างสุข	<ul style="list-style-type: none"> • จำนวนวัดต้นแบบ 800 วัด • (ร่าง)แผนระยะยาว/Roadmap การจัดทำวัดต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> • จำนวนวัดต้นแบบ 824 วัด • (ร่าง)แผนระยะยาว/Roadmap การจัดทำวัดต้นแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> • จำนวนวัดต้นแบบ 850 วัด • (ร่าง)แผนระยะยาว/Roadmap การจัดทำวัดต้นแบบ 	จำนวนวัดต้นแบบ 800 วัด	-
3. ความสำเร็จของการจัดทำรายงานทางการเงินของวัด 3.1 ร้อยละของวัดที่มีข้อมูลบัญชีรายรับ-รายจ่าย 3.2 ความสำเร็จของการนำระบบบัญชีมาตรฐานสำหรับวัด	(ร้อยละ) 97.41 (ร้อยละ)	98.00 (ร้อยละ)	100.00 (ร้อยละ)	98.87 (ร้อยละ)	--
4. ร้อยละของเรื่องร้องเรียนทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับการจัดการจนได้ข้อยุติ	88.17 (ร้อยละ)	90.81 (ร้อยละ)	93.53 (ร้อยละ)	96.63 (ร้อยละ)	
5. ผลการพัฒนาศักยภาพองค์กรสู่การเป็นระบบราชการ 4.0 5.1 การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล: การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล(Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)	มีรายชื่อชุดข้อมูลที่สัมพันธ์กับกระบวนการทำงานตามภารกิจที่เลือก	ชุดข้อมูลมีคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานที่ สพร. กำหนด (14 รายการ) ทุกชุดข้อมูลในกระบวนการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> • มีระบบข้อมูลบัญชีและ • จัดทำข้อมูลเปิดที่ถูกจัดในหมวดหมู่สาธารณะอย่างน้อย ร้อยละ 50 ของชุดข้อมูลเปิดในบัญชีข้อมูล และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่ สพร. กำหนด 	สำนักงานศาสนสมบัติ และ กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำบัญชีข้อมูลและข้อมูลเปิดที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณะได้ตามที่ สพร. กำหนด	ผลการประเมินเป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ สำนักงาน ก.พ.ร.
5.2 การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	240 คะแนน	-	350 คะแนน	397.58 คะแนน	

สรุปรายงาน ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2564

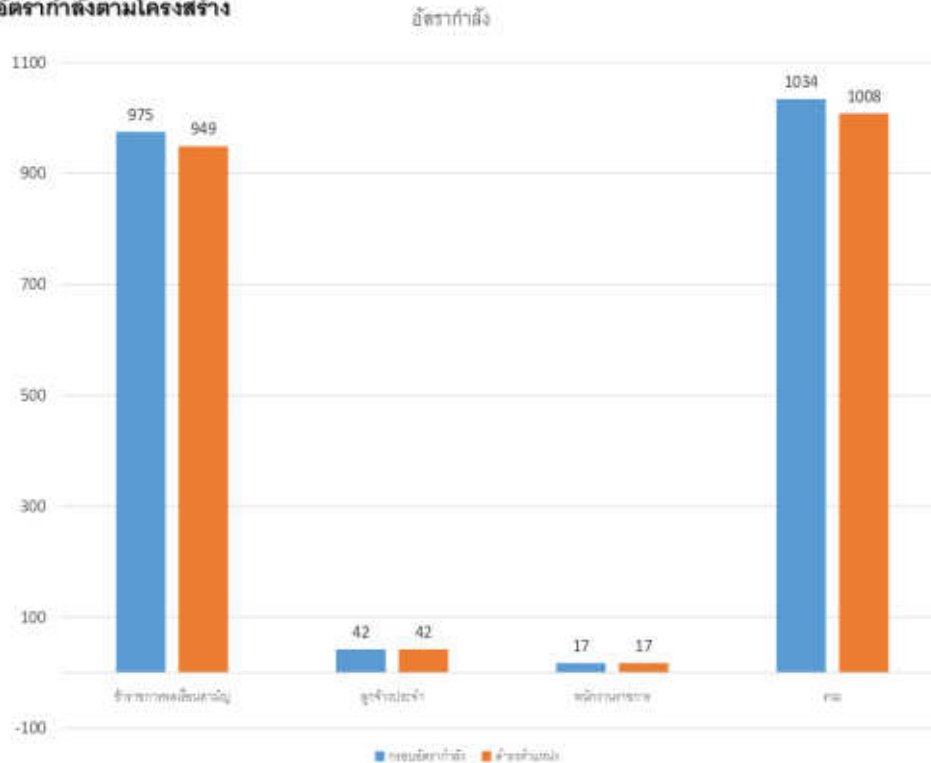
ลักษณะโดยรวมของบุคลากรในส่วนราชการ

อัตรากำลัง

ข้อมูลบุคลากร ณ วันที่ 30 ก.ย. 2564

กรอบอัตรากำลังตามโครงสร้าง

รวมอัตรากำลัง(กำลังคนจริง)
ข้าราชการพลเรือนสามัญ 949
ลูกจ้างประจำ 42
พนักงานราชการทั่วไป 17
รวม 1,008

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

ประเภทและตำแหน่ง		จำนวน (คน)	
		กรอบอัตราค่าจ้าง	ดำรงตำแหน่ง
ข้าราชการพลเรือนสามัญ			
บริหาร	สูง	1	1
	ต้น	2	2
อำนาจการ	สูง	57	56
	ต้น	30	30
วิชาการ	ชำนาญการพิเศษ	89	85
	ชำนาญการ/ ปฏิบัติงาน	663	662
ทั่วไป	อาวุโส	4	2
	ชำนาญงาน/ ปฏิบัติงาน	128	111
รวม		975	949

อัตรากำลัง

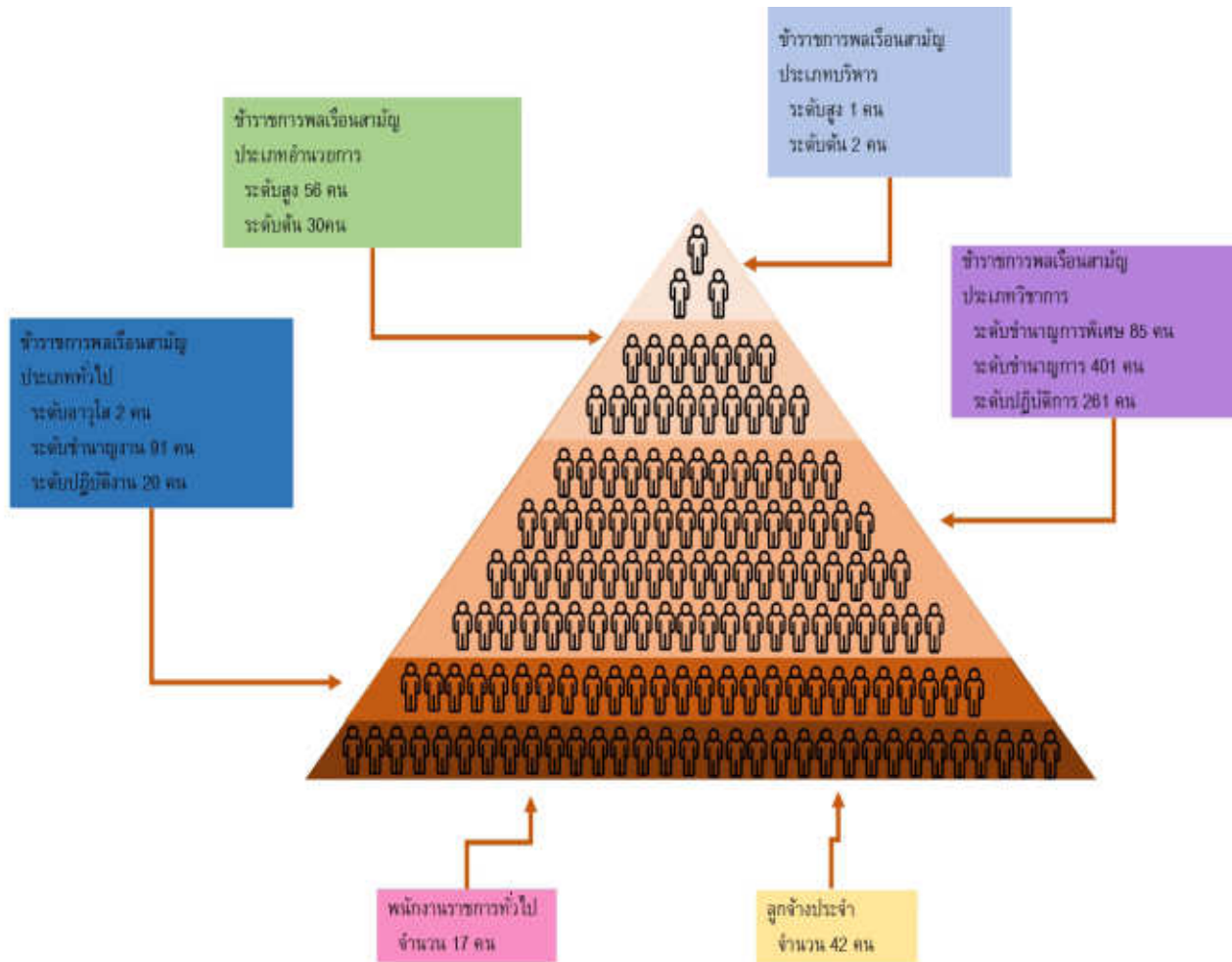
พนักงานราชการ

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	
	กรอบอัตราค่าจ้าง	ดำรงตำแหน่ง
เจ้าพนักงานธุรการ	2	-
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	1	1
นักวิชาการสถาน	6	2
นิติกร	3	1
นักวิชาการเงินและบัญชี	3	1
นักจัดการงานทั่วไป	12	10
นักทรัพยากรบุคคล	2	2
นักวิชาการตรวจสอบภายใน	1	-
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	1	-
รวม	31	17

ลูกจ้างประจำ

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	
	กรอบอัตราค่าจ้าง	ดำรงตำแหน่ง
คนสวน	11	11
ช่างปูน	1	1
พนักงานขับรถเครื่องจักรขนาดกลาง	1	1
พนักงานขับรถยนต์	8	8
พนักงานรักษาความปลอดภัย	6	6
พนักงานทั่วไป	5	5
พนักงานรับรอง	3	3
พนักงานสถานที่	6	8
พนักงานรับโทรศัพท์	1	1
รวม	42	42

อัตรากำลัง

สรุปจำนวนวัดทั่วประเทศ

วัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาทั่วประเทศ			42,881 วัด
มหานิกาย	38,500	วัด	
ธรรมยุต	4,342	วัด	
จีนิกาย	16	วัด	
อนัมนิกาย	23	วัด	
พระอารามหลวง			310 วัด
มหานิกาย	247	วัด	
ธรรมยุต	63	วัด	
วัดราชภัฏ			42,571 วัด
มหานิกาย	38,253	วัด	
ธรรมยุต	4,279	วัด	
จีนิกาย	16	วัด	
อนัมนิกาย	23	วัด	
วัดไทยในต่างประเทศ			596 วัด
มหานิกาย	410	วัด	
ธรรมยุต	186	วัด	
วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา			25,941 วัด
วัดที่ไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา			16,940 วัด
วัดร้างทั่วประเทศ			5,479 วัด

ที่มา : กองพุทธศาสนสถาน , กองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา และสำนักงานศาสนสมบัติ

จำนวนพระภิกษุ - สามเณร

พระภิกษุ				
มหานิกาย	ธรรมยุต	อนัมนิกาย	จินิกาย	รวม
183,131	24,685	10	49	207,875

สามเณร				
มหานิกาย	ธรรมยุต	อนัมนิกาย	จินิกาย	รวม
29,230	4,186	-	77	33,493

“
...บุคคลผู้สามารถดำรงชั้นศีลธรรม
คือความอดทนอดกลั้นไว้ได้ ย่อมได้ชื่อว่าเป็น
ผู้เสียมรดกงาม ถือธรรมะเป็นใหญ่ กิเลสตัณหา
ไม่สามารถอาจทำอันตรายได้ เมื่อเป็นได้ดังนี้แล้ว
ย่อมประสบความสำเร็จ...”

ส่วนหนึ่งจากพระคติธรรม สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ประทานเนื่องในวันมาฆบูชา พุทธศักราช 2564

ส่วนที่ 2

สรุปผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ 2564

โครงการเงินอุดหนุนการจัดพิธีประทานสัญญาบัตร พัดยศ ผ้าไตร และพิธีทรงตั้งเปรียญ

พระมหากษัตริย์นับแต่อดีตจนปัจจุบัน ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภก ทรงทำนุบำรุง
พระพุทธศาสนาโดยตลอด เมื่อมีพระภิกษุ สามเณร ศึกษาเล่าเรียนสอบไล่ได้เปรียญธรรม
ในประโยคต่างๆ จึงจัดให้มี พระราชพิธีพระราชทานพัดยศแก่ พระภิกษุ สามเณร ตามชั้นเปรียญที่สอบได้

พุทธศักราช 2563 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้จัดพระราชพิธีทรงตั้งเปรียญในพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา ณ พระอุโบสถ
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการ
ติดต่อประสานงาน จัดสถานที่ และจัดเตรียมพัดยศ ในพระราชพิธีทรงตั้งเปรียญธรรม 9 ประโยค
และ 6 ประโยค โดยมีพระภิกษุ สามเณร ผู้เข้ารับทั้งสิ้น 363 รูป

ในปีพุทธศักราช 2563 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชานุญาตถวาย สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงตั้งเปรียญ 3 ประโยค ในโอกาสอันควร โดยสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงกำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดพิธีทรงตั้งเปรียญธรรม 3 ประโยค ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนต่าง ๆ รวม 6 ครั้ง ดังนี้

1. ในเขตปกครองคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร จัดพิธี ณ วัดพระศรีมหาธาตุ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 8 ธันวาคม 2563

2. ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนกลาง (เว้นกรุงเทพมหานคร) จัดพิธี ณ วัดไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ในวันที่ 15 ธันวาคม 2563

3. ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนเหนือ จัดพิธี ณ วัดจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในวันที่ 22 ธันวาคม 2563

4. ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนตะวันออก ภาค 8-9 จัดพิธี ณ วัดพุทธวนาราม อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ 24 มีนาคม 2564

5. ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนตะวันออก ภาค 10-11-12 จัดพิธี ณ วัดกลาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในวันที่ 23 มีนาคม 2564

6. ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนใต้ จัดพิธี ณ วัดมหาธาตุวรวิหาร อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ในวันที่ 12 มีนาคม 2564

โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการอุดหนุนค่าสถานที่ในการจัดพิธี ทรงตั้งเปรียญธรรม 3 ประโยค ให้แก่วัดที่ดำเนินการจัดพิธีจำนวน 6 วัด วัดละ 50,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 300,000 บาท จากโครงการเงินอุดหนุนการจัดพิธีประทานสัญญาบัตร พดยศ ผ้าไตร และพิธี ทรงตั้งเปรียญธรรม 3 ประโยค รวมทั้งได้ดำเนินการติดต่อประสานงาน จัดสถานที่ จัดเตรียมพดยศ และอำนวยความสะดวกให้แก่พระภิกษุ สามเณร ที่เข้าร่วมพิธีดังกล่าว จำนวน 1,322 รูป เพื่อให้พระราชพิธี ทรงตั้งเปรียญธรรม 3 ประโยค เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ

โครงการพัฒนาสถาบันพระสังฆาธิการเป็นแหล่งเรียนรู้ วิถีพุทธ แหล่งท่องเที่ยววิถีไทย ย้อนอดีตหุบผาสวรรค์

การดำเนินกิจกรรม "สวนวิถีพุทธ วิถีเกษตร" ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ของสถาบันพระสังฆาธิการได้ดำเนินการต่อเนื่องเป็นระยะเวลากว่า 2 ปี โดยมีการปลูกพืชหมุนเวียน และบำรุงรักษาดินตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัชพืช ปรับปรุงพัฒนาขยายพื้นที่เพาะปลูกสามารถรองรับกิจกรรมและการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงได้ตลอดปี รวมถึงการปรับปรุงทัศนสถานพระสังฆาธิการ โดยประสานความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ซึ่งมุ่งสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา และแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดราชบุรี โดยมีการบูรณาการร่วมกัน คือ การขุดขยายสระน้ำ การปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ รวมถึงถาวรวัตถุของสถาบันพระสังฆาธิการ เพื่อสามารถให้บริการประชาชนในด้านการท่องเที่ยว การเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา การออกกำลังกาย และรองรับการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวม

การให้บริการอาคารสถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน ภาครัฐ เอกชน และประชาชน

1. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรชุดปฏิบัติการจิตอาสาภัยพิบัติประจำองค์การบริหาร ส่วนตำบลวังมะนาว จำนวน 160 คน
2. โครงการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือวิสามัญวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม จำนวน 795 คน
3. ค่ายลูกเสือและเดินทางไกลโรงเรียนบ้านเขาถ่าน จำนวน 56 คน
4. โครงการแหล่งเรียนรู้วิถีพุทธ แหล่งท่องเที่ยววิถีไทย ย้อนอดีตหุบผาสวรรค์ (นำร่อง) โดยสถาบันพระสงฆ์วิชาการร่วมกับโรงเรียนบ้านเขาถ่าน จำนวน 100 คนจำนวน 175 คน
5. การประชุมเพื่อทำประชาคมติการจัดตั้งโรงพยาบาลสนามอำเภอปากท่อ

พิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณ

สำนักเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกธรรม และแผนกบาลี ดีเด่น

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา ร่วมกับสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง จัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม โดยการจัดพิธีมอบ

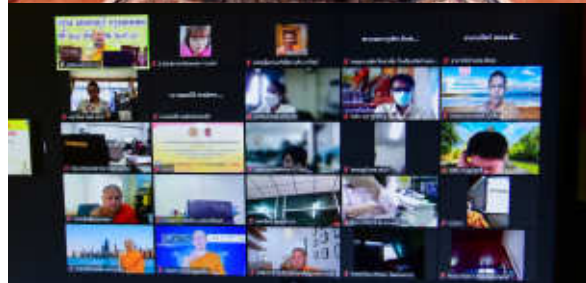
โล่ประกาศเกียรติคุณและทุนสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจ ให้กับผู้บริหารสำนักเรียนที่วิริยะอุตสาหะในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม เพื่อเป็นการยกย่อง และประกาศเกียรติคุณ สำนักเรียนที่มีผลการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ดีเด่น เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ผู้บริหารสำนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษา มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ให้ประสบความสำเร็จและเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป โดยคัดเลือกสำนักเรียนที่มีผู้เรียนสอบนักธรรมและธรรมศึกษามากสูงสุดอันดับ 1 - 10 ของสำนักเรียนในส่วนกลางสำนักเรียนส่วนภูมิภาค และสำนักเรียนคณะธรรมยุต จำนวน 60 แห่ง รวมทั้งมอบทุนส่งเสริมสถานศึกษา หน่วยงาน/องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 30 แห่ง

โครงการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนศึกษา ร่วมกับศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ แห่งคณะสงฆ์ จัดอบรมบุคลากรทางการศึกษา พระปริยัติธรรมและผู้เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2564 ณ วัดประยุรวงศาวาส เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา พระปริยัติธรรม ตลอดจนเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษา พระปริยัติธรรม และผู้เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ เพื่อนำ ไปสู่การสนองงานคณะสงฆ์ด้านการศึกษา พระปริยัติธรรม ให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์และรัฐบาล และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้เข้าอบรมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม - บาลี ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และผู้เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น 220 รูป/คน โดยดำเนินการจัดอบรม ณ วัดประยุรวงศาวาส เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และในระบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Cloud Meeting โดยมี พระพรหมบัณฑิต ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ แห่งคณะสงฆ์ เป็นประธานในพิธีเปิด และเป็นประธานในพิธีปิดการอบรม โดยมี ผู้ลงทะเบียน เข้าอบรมทั้งสิ้น จำนวน 1,738 รูป/คน และติดตามชมผ่านระบบออนไลน์ตามช่องทางภาคีเครือข่าย วัดประยุรวงศาวาส สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 14,250 รูป/คน

การจัดอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรม และผู้เกี่ยวข้อง

กองพุทธศาสนศึกษา ร่วมกับ ศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ ดำเนินการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรมและผู้เกี่ยวข้อง ณ วัดประยุรวงศาวาส เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร และผ่านโปรแกรม Zoom Cloud Meeting โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาพระปริยัติธรรม ได้แก่ พระปริยัตินิเทศก์และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดที่รับผิดชอบงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม - บาลี รับทราบแนวทางในการขับเคลื่อนการศึกษาพระปริยัติธรรมให้สอดคล้องกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง เพื่อร่วมกันพิจารณาคู่มือการปฏิบัติงานของพระปริยัตินิเทศก์ และการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการข้อมูลของศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ซึ่งจัดอบรมตามเขตปกครองคณะสงฆ์ ดังนี้

1. เขตปกครองคณะสงฆ์หนกลาง	จำนวน 171 รูป	ในวันที่ 1 ธันวาคม 2564
2. เขตปกครองคณะสงฆ์หนเหนือ	จำนวน 131 รูป	ในวันที่ 8 ธันวาคม 2564
3. เขตปกครองคณะสงฆ์หนตะวันออก	จำนวน 227 รูป	ในวันที่ 15 ธันวาคม 2564

พิธีถวายภัตตาหารเพลและสิ่งของพระราชทาน
ในการสอบบาลีสนามหลวง ประจำปี พ.ศ. 2564

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี และ เจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี ทรงมีพระราชศรัทธา และศรัทธาในพระบวรพุทธศาสนา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน ถวายภัตตาหารเพลและสิ่งของพระราชทาน แด่พระภิกษุ สามเณร ในการสอบบาลีสนามหลวง ประจำปี พ.ศ. 2564 ณ สนามสอบบาลีสนามหลวงทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีผู้แทนจากสำนักพระราชวัง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้เชิญภัตตาหารเพลและสิ่งของพระราชทาน และมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เข้าร่วมพิธีและอำนวยความสะดวกให้การจัดพิธีในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คือ เด็กและเยาวชน มีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง ใฝ่เรียน ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน มีความรู้ทักษะวิชาการและการอาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต ภาควุมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ ประกอบกับทรงรับทราบถึงปัญหาด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย การจัดการศึกษา ตลอดในได้โอกาสในการศึกษาของเด็กและเยาวชนจำนวนมากที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ได้เข้ามาบรรพชาเป็นสามเณร ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงได้ทรงอุปถัมภ์กิจกรรมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามาตั้งแต่ต้นปีการศึกษา 2547 และได้ขยายงานเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาและที่เป็นเงินนิกาย ในโครงการตามพระราชดำริรวมทั้งสิ้น 70 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดน่าน แพร่ เชียงราย พะเยา ลำปาง และจังหวัดศรีสะเกษ และทรงพระราชทานความช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ด้วยสำนักในพระมหากษัตริย์คุณอันหาที่สุดมิได้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงได้จัดทำ “โครงการเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เพื่อสนองงานตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” เพื่อแบ่งเบาพระราชภาระและสนองงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ในอันที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารที่ได้เข้ามาบรรพชาเป็นสามเณร ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป

โครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เพื่อสนองงานตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า

ปีงบประมาณ 2564 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ร่วมติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี โดยวันที่ 22 มีนาคม 2564 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน ในโครงการจังหวัดน่าน โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ต ตำบลวรรณคร อำเภอปัว จังหวัดน่าน วันที่ 3 พฤษภาคม และวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2564 เสด็จออก ณ ห้องประชุมวังสระปทุม ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกัณฑ์ลักษัธรรมวิทย์ วัดกระเป๋ อำเภอกันทรลักษั โรงเรียนปรางค์ภู่วิทยา วัดปรางค์ภู่อำเภอปรางค์ภู่วิทยา โรงเรียนโพธิ์ศรีวิทยา วัดบ้านโดด และโรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญวัดบ้านโนนคูณวิทยา อำเภอโนนคูณ ในรูปแบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์) และในวันที่ 24-25 ธันวาคม 2564 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้เข้าร่วมกิจกรรมประชุมวิชาการ “41 ปี ด้วยพระเมตตาแห่งการศึกษา พัฒนาวิชาการ-จริยธรรม งาน กพด.” ณ ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โครงการแข่งขันทักษะวิชาการ

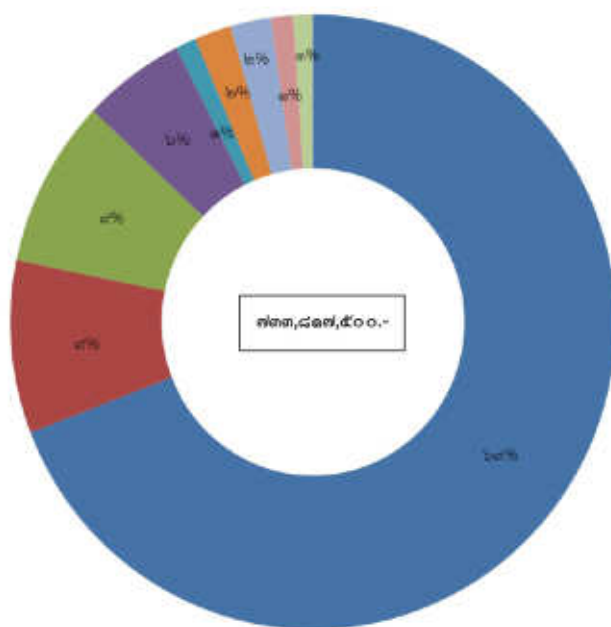
เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้า ดังนั้น การพัฒนาเด็ก เยาวชนให้มีคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จึงเป็นเรื่องสำคัญ การแข่งขันทักษะทางวิชาการเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะเปิดโอกาสให้นักเรียนสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีเวทีในการแสดงศักยภาพทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงออกตามความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ยังเป็นเวทีที่ใช้ประชาสัมพันธ์ผลงานนวัตกรรม การเรียนการสอน ทั้งยังสร้างเครือข่ายการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม ฯ ให้มีความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับไปสู่โรงเรียนให้มีมาตรฐานสากล

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร่วมกับสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ดำเนินโครงการแข่งขันทักษะวิชาการในระดับเขต เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรง และการปฏิบัติจริงให้แก่แก่นักเรียนสร้างแนวความคิดรู้จักประยุกต์ทฤษฎีสู่ปฏิบัติ รู้จักแก้ปัญหา และเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

สรุปงบประมาณเงินอุดหนุนของกลุ่มบูรณะพัฒนาวัดและศาสนสงเคราะห์
 กองพุทธศาสนสถาน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

- โครงการเงินอุดหนุนการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดและการพัฒนาวัด จำนวน ๕๐๙,๑๕๘,๐๐๐ บาท
- โครงการเงินอุดหนุนบูรณะและปฏิบัติธรรมเพื่อสุขภาพและพระ จำนวน ๖๖,๖๙๙,๐๐๐ บาท
- โครงการเงินอุดหนุนสหภาพการก่อสร้างปรับปรุงสถานภาพตลอดชีพ จำนวน ๖๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท
- โครงการเงินอุดหนุนบูรณะปฏิสังขรณ์วัดและการพัฒนาวัด (ขายแผ่นดิน) จำนวน ๔๐,๒๕๙,๐๐๐ บาท
- โครงการเงินอุดหนุนบูรณะปฏิสังขรณ์พระอารามหลวงในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๔,๐๙๕,๐๐๐ บาท
- โครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันพระพุทธศาสนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๑๔,๓๕๐,๐๐๐ บาท
- โครงการเงินอุดหนุนวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีพระภิกษุสามเณรพัฒนาร้อยกว่า และอุทยานการศึกษาในวัด จำนวน ๑๕,๘๘๖,๐๐๐ บาท
- โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ด้วยกิจกรรม ๕ส จำนวน ๘๙,๗๖๐,๐๐๐ บาท
- โครงการส่งเสริมสันติสุขอยู่เย็นเป็นสุขในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐ บาท

โครงการอุดหนุนบูรณปฏิสังขรณ์วัดและพัฒนาวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองพุทธศาสนสถาน ได้ดำเนินโครงการอุดหนุนบูรณปฏิสังขรณ์วัด และพัฒนาวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อบูรณะวัดที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมเนื่องจากก่อสร้างมานาน รวมทั้งวัดที่ประสบอุทกภัย ว่างภัย หรืออัคคีภัย ให้มีสภาพเหมาะสมใช้เป็นที่ประกอบศาสนกิจตามสภาพสังคมบูรณะวัดในเขตชายแดนภาคใต้ให้มั่นคง เป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ประชาชนในท้องถิ่นให้รัก และหวงแหนท้องถิ่นอันเป็นการสร้างความมั่นคงของชาติอีกทางหนึ่งเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่พระภิกษุสามเณรที่ปฏิบัติศาสนกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้วัดจัดการพัฒนาบริเวณอาคารสถานที่ เสนาสนะของวัดให้สะอาดเรียบร้อย รมรื่น สวยงามเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความจำเป็นให้มากที่สุด และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนและสนับสนุนการปกครองคณะสงฆ์

โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นวัด จำนวน 55 วัด ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล) เป็นงบประมาณจำนวนเงิน 40,259,000 บาท

โครงการเงินอุดหนุนสมทบการก่อสร้างปรับปรุงเตาเผาศพ ปลอดมลพิษ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดสรรเงินอุดหนุนสมทบการก่อสร้างปรับปรุงเตาเผาศพ
ปลอดมลพิษ จำนวน 54 วัด ใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 64,800,000 บาท เพื่อสนับสนุนการก่อสร้าง
เตาเผาศพปลอดมลพิษเพื่อลดมลพิษทางอากาศและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างวิสัยทัศน์ในการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่วัด บูรณะและพัฒนาวัดทางกายภาพ ให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับนโยบาย
การพัฒนา ชุมชนในละแวกย่านของวัด เพื่อรองรับความจำเป็นสำหรับการใช้ประโยชน์ในชุมชน

โครงการเงินอุดหนุนการบูรณปฏิสังขรณ์พระอารามหลวง ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดสรรเงินอุดหนุนการบูรณปฏิสังขรณ์พระอารามหลวงในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 วัด ใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 8,075,500 บาท บาท เพื่ออุดหนุนบูรณปฏิสังขรณ์พระอารามหลวงในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความมั่นคงแข็งแรงต่อการพำนักอาศัยและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของภาคส่วนต่าง ๆ และพุทธศาสนิกชนและเพื่อจรรโลง ถ้ำรักษา ส่งเสริมศักยภาพพระอารามหลวงที่มีความสำคัญในพื้นที่ให้สามารถคงสถานะ “วัดพิทักษ์ถิ่นแดนไทย” และรักษาอนุรักษ์ไว้ซึ่งสมบัติของแผ่นดินให้คงอยู่

โครงการเงินอุดหนุนการบูรณปฏิสังขรณ์พระอารามหลวง

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดสรรเงินอุดหนุนการบูรณะและปฏิสังขรณ์พระอารามหลวง จำนวน 59 วัด ใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 66,687,000 บาท เพื่อให้วัดเป็นรมณีสถาน และเป็นสถานที่ศึกษา ปฏิบัติและเผยแผ่พระพุทธศาสนา บูรณปฏิสังขรณ์พระอารามหลวงที่ชำรุดทรุดโทรมให้มีสภาพเดิม หรือมีสภาพมั่นคง แข็งแรงเพื่อรักษาไว้ซึ่งมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ เป็นแหล่งศึกษา ทางด้านศิลปวัฒนธรรม วรรณคดีและทางด้านประวัติศาสตร์ของชาติ

โครงการเงินส่งเสริมความมั่นคงสถาบันพระพุทธศาสนาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดสรรเงินอุดหนุนการส่งเสริมสังคมสันติสุขอยู่เย็นเป็นสุขในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 14,350,000 บาท เพื่อส่งเสริมวัดที่จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นให้เป็นศูนย์กลางชุมชน ตามหลัก "บวร" สร้างขวัญกำลังใจแก่พระภิกษุ สามเณรและชาวไทยพุทธและสร้างความสมานฉันท์ และความเข้าใจอันดีระหว่างชาวไทยพุทธ-ไทยมุสลิมให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ด้วยกิจกรรม 5 ส

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดสรรเงินอุดหนุนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ด้วยกิจกรรม 5 ส จำนวน 800 วัด ใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 8,732,000 บาท เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่าง พระ ชุมชน ตัวแทนชุมชน องค์กร ทั้งภาครัฐภาคเอกชน ให้เกิดความเข้มแข็ง การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ สุขภาพ รวมถึงกิจกรรมเชิงพุทธ โดยจะก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างวัดกับชุมชนทำให้พระมีสุขภาพ แข็งแรง วัดมีความมั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง เพื่อขยายผลการดำเนินสู่โครงการวัดพัฒนาตัวอย่างดีเด่น วัด พัฒนาตัวอย่างและอุทยานการศึกษาในวัด

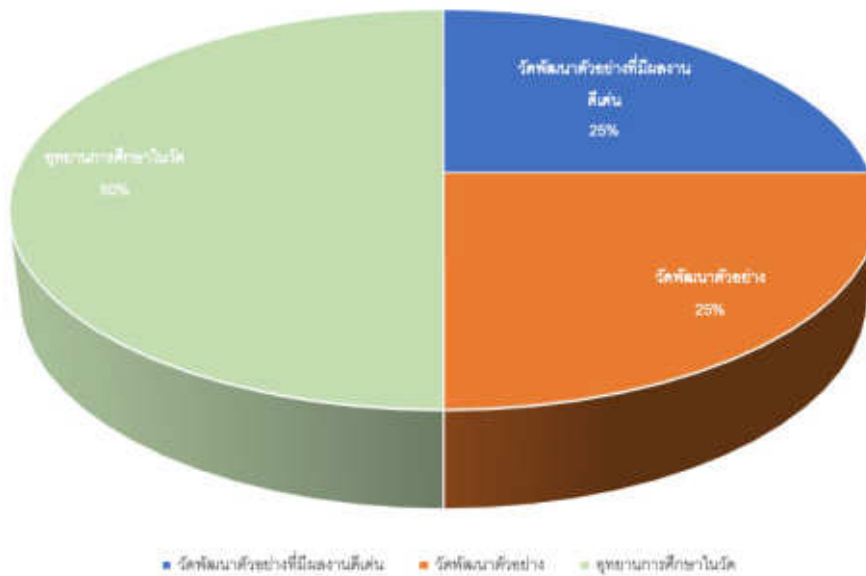

โครงการเงินอุดหนุนวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น วัดพัฒนาตัวอย่าง

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อวัดและพระภิกษุสามเณร จึงจัดให้มีโครงการวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น วัดพัฒนาตัวอย่าง และอุทยานการศึกษาในวัด เพื่อยกย่องประกาศเกียรติคุณ และเป็นขวัญกำลังใจแก่ เจ้าอาวาส และชุมชนภาคส่วนต่าง ๆ ที่ได้ช่วยกันทำนุบำรุง ส่งเสริมพัฒนาวัดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดจนได้รับการคัดเลือกให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น วัดพัฒนาตัวอย่าง และอุทยานการศึกษาในวัด วัดที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 3 ประเภท จะได้รับการอุดหนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาวัด วัดที่ผ่านการคัดเลือกในระดับอุทยานการศึกษาและวัดพัฒนาตัวอย่างจะได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ส่วนวัดที่ผ่านการคัดเลือกในระดับวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่นจะได้รับพัด โล่ ย้อมจากสมเด็จพระสังฆราชเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่เจ้าอาวาสตลอดจนชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ที่ได้ช่วยกันทำนุบำรุง ส่งเสริมพัฒนาวัดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดจนได้รับการคัดเลือกให้เป็นอุทยานการศึกษาในวัด วัดพัฒนาตัวอย่าง และวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น ประจำปี 2564

วัดที่ได้รับการคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น วัดพัฒนาตัวอย่าง และอุทยานการศึกษาในวัดประจำปี 2564 จำนวนทั้งสิ้น 120 วัด ประกอบด้วย

1. วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น	จำนวน 30 วัด
2. วัดพัฒนาตัวอย่าง	จำนวน 30 วัด
3. อุทยานการศึกษาในวัด	จำนวน 60 วัด

โครงการเงินอุดหนุน การฝึกอบรมพระธรรมทูตไปต่างประเทศ

ปัจจุบันพระพุทธศาสนาได้แผ่ขยายไปอย่างกว้างขวางในหลายประเทศทั่วโลก จะเห็นได้ว่ามีวัดไทยก่อตั้งอยู่มากมาย วัดไทยเหล่านั้นเกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของพุทธศาสนิกชนชาวไทยและชาวต่างชาติ วัดจึงเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของพุทธศาสนิกชนทุกคน ซึ่งบทบาทของวัดนั้น ๆ จะดำเนินไปอย่างมีคุณค่า ก็ต่อเมื่อมีพระธรรมทูตที่มีคุณสมบัติเพียบพร้อม การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงเป็นภาระอันสำคัญยิ่งของพระธรรมทูตทุกรูป ซึ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงมอบหมายให้ไว้ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน ว่า “จรธ ภิกขเว จาริกัม พุชฺชนหิตาย พุชฺชนสุขาย โลกานุกมปาย” แปลว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่คนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก” ดังนั้นบทบาทของพระธรรมทูต จึงเป็นผู้ที่มีความเสียสละ วิริยะ อุทสาหะอย่างยิ่ง เพราะการใช้ชีวิตในต่างแดนต้องใช้ความอดทน มุ่งมั่น และมีใจเป้าหมายอยู่ที่พุทธศาสนิกชนชาวไทยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงชาวต่างชาติ ต่างภาษา และต่างวัฒนธรรมอีกด้วย

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้รับงบประมาณโครงการเงินอุดหนุนการฝึกอบรมพระธรรมทูตไปต่างประเทศ จำนวน 1,743,200 บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนสี่หมื่นสามพันสองร้อยบาทถ้วน) สนับสนุนงบประมาณเพื่อสมทบในการฝึกอบรมพระธรรมทูต เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจ และความพร้อมในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ เป็นผลให้พระธรรมทูตผู้ซึ่งผ่านการอบรมมีความสามัคคีปฏิบัติศาสนกิจ มีศักยภาพในการปฏิบัติศาสนกิจ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในต่างประเทศได้อย่างประสิทธิภาพสมประโยชน์ คณะสงฆ์ไทยและทางราชการ

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีพระธรรมทูตผ่านการฝึกอบรม ทั้งสิ้นจำนวน 184 รูป โดยแบ่งเป็น ฝ่ายธรรมทูต จำนวน 34 รูป และฝ่ายมหานิกาย จำนวน 150 รูป

โครงการเงินอุดหนุน

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาพระธรรมทูตในต่างประเทศ

ด้วยปัจจุบันได้มีการก่อตั้งวัดไทยในต่างประเทศ จำนวน 596 วัด ในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา ทวีปออสเตรเลีย และเอเชีย คณะสงฆ์ได้จัดส่งพระธรรมทูตออกไปปฏิบัติศาสนกิจประจำตามวัดต่างๆ จำนวนมาก เพื่อเป็นการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศให้เจริญรุ่งเรืองสมประโยชน์ของทางราชการและคณะสงฆ์ วัดและพระธรรมทูตจะเป็นที่พึ่งของพุทธศาสนิกชนชาวไทยในต่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางของชุมชนชาวไทยในการประกอบพิธีกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา วัดไทยในต่างประเทศจะเป็นสถานที่ศึกษาพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมไทยของชาวต่างประเทศที่มีความสนใจพระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้สนับสนุนงบประมาณ พ.ศ. 2564 จัดสรรเงินอุดหนุนให้กับวัดไทยในต่างประเทศที่เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมสมัชชาสงฆ์ไทยในต่างประเทศ จำนวน 1 แห่ง และวัดไทยในต่างประเทศที่ส่งแบบคำขอรับเงินอุดหนุนฯ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของวัดไทยในต่างประเทศ จำนวน 64 วัด

โครงการเงินอุดหนุนการจัดงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้ดำเนินการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ดังนี้

1.อุดหนุนสำนักงานพุทธมณฑล เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเทศกาลวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชาและวันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และงานเทศน์มหาชาติ ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

2.อุดหนุนวัด/สำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นศูนย์กลางระดับอำเภอ ในการจัดกิจกรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามมติมหาเถรสมาคม เนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันมาฆบูชา เฉลี่ยอำเภอละ 20,000 บาท

3.อุดหนุนวัด/สำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นศูนย์กลางระดับอำเภอ ในการจัดกิจกรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามมติมหาเถรสมาคม เนื่องในเทศกาล วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันวิสาขบูชา เฉลี่ยอำเภอละ 20,000 บาท

4.อุดหนุนวัด/สำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นศูนย์กลางระดับอำเภอ ในการจัดกิจกรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามมติมหาเถรสมาคม เนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษาเฉลี่ยอำเภอละ 20,000 บาท

5.อุดหนุนวัด/สำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นศูนย์กลางระดับจังหวัด ในการจัดกิจกรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามมติ มหาเถรสมาคม เนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา เฉลี่ยจังหวัดละ 50,000 บาท

6.อุดหนุนวัด/สำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นศูนย์กลางระดับจังหวัด ในการจัดกิจกรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามมติมหาเถรสมาคม เนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันวิสาขบูชา เฉลี่ยจังหวัดละ 50,000 บาท

7. อุดหนุนวัด/สำนักปฏิบัติธรรมที่เป็นศูนย์กลางระดับจังหวัด ในการจัดกิจกรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามมติมหาเถรสมาคม เนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา เฉลี่ยจังหวัดละ 50,000 บาท

8. อุดหนุนคณะสงฆ์กรุงเทพมหานครเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษา เผยแผ่และปฏิบัติธรรมในช่วงวันสำคัญทางศาสนาของคณะสงฆ์ในเขตกรุงเทพมหานคร

9. อดทนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ ชุมชน เนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญของชาติ ของหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนาและหน่วยงานภาคีเครือข่ายทางพระพุทธศาสนา

10. ประชาสัมพันธ์ติดตามประเมินผลติดต่อประสานงานและจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน เสนอมหาเถรสมาคม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่สนองงานคณะสงฆ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อสืบสานการจัดงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและประเพณีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5”

จากสถานการณ์บ้านเมืองในห้วงเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหามากมาย ซึ่งเป็นปัญหาที่ล้วนเกิดจากการขาดสติ จิตสำนึก ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม อันส่งผลให้สังคมเกิดความขัดแย้ง รัฐบาลและมหาเถรสมาคม จึงร่วมกันเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ ให้เกิดความสงบสันติสุข ความสามัคคีกลมเกลียวกัน ส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนน้อมนำหลักศีล 5 มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยครอบคลุมทุกหมู่บ้านและประชากรที่นับถือพุทธศาสนิกชนด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด ราชการ “บวร” ให้เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ที่จะปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อชาติ บ้านเมือง และออกแบบการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมความภาคภูมิใจให้แก่บุคคล สถาบัน หน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมอบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติร่วมกับพระสงฆ์ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนนำหลักของศีล 5 เข้าถึงประชาชนทุกระดับ ทุกพื้นที่ โดยมีผลการดำเนินงานในระยะ 4 ปี ที่ผ่านมามีผลสัมฤทธิ์เป็นที่น่าพอใจ และบรรลุวัตถุประสงค์มหาเถรสมาคมและรัฐบาลจึงร่วมกัน ยกกระตือรือร้นการดำเนินงานโครงการดังที่ปรากฏใน แผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ขยายผลการดำเนินงานลงไปสู่ระดับครอบครัว ชุมชนหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

1. อุดหนุนวัดที่จัดกิจกรรมขับเคลื่อนโครงการฯ ผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด 76 จังหวัด จังหวัดละ 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมขับเคลื่อนโครงการฯ กิจกรรมตรวจเยี่ยมผลการดำเนินงานโครงการฯ ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการและประชาชนในจังหวัด
2. อุดหนุนสำนักงานเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการจัดกิจกรรมขับเคลื่อนโครงการฯ กิจกรรมตรวจเยี่ยมผลการดำเนินงานโครงการฯ ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และประชาชนในพื้นที่
3. อุดหนุนสำนักงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 วัดปทุมคงคาราชวรวิหาร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการฯ บริหารงาน กำกับดูแลตรวจติดตามประเมินผล จัดทำสื่อ และค่าวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ รวมถึงจัดกิจกรรมสรุปผลการดำเนินงาน

โครงการเงินอุดหนุนโครงการหนึ่งใจให้ธรรมะ

การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนโครงการหนึ่งใจให้ธรรมะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิต พระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุง ส่งเสริมเงินอุดหนุนทั่วไป งบประมาณ 16,732,200 บาท แบ่งออกเป็น 3 กิจกรรม ได้แก่

1. อุดหนุนวัดที่จัดกิจกรรม 76 จังหวัด เป้าหมายจังหวัดละ 288 คน จังหวัดละ 149,800 บาท ปริมาณงานหน่วยนับ 21,888 คน งบประมาณ 11,384,800 บาท
2. อุดหนุนองค์กร/เครือข่าย และมูลนิธิมิราเคิลออฟไลฟ์ ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมปฏิบัติธรรม สำหรับเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาและประชาชน ตามโครงการหนึ่งใจให้ธรรมะ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 10,000 คน งบประมาณ 5,000,000 บาท
3. อุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์เกียรติบัตร ปริมาณงานหน่วยนับ 1 ครั้ง งบประมาณ 97,400 บาท

โครงการเงินอุดหนุนการดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจสนองงานคณะสงฆ์และพัฒนากิจการพระพุทธศาสนา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดทั่วประเทศที่ดำเนินการอยู่ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่เน้นได้ตรงจุดหมายของแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา อันส่งผลให้ประชาชนได้รับความสุขสงบในชีวิตประจำวันที่เกิดจากการเข้าวัดปฏิบัติธรรม และเป็นการแก้ไขปัญหาของสังคมได้ทางหนึ่ง โดยเป็นแนวทางปัจจัยให้บุคคลมีศีลธรรม จริยธรรม รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาของตนด้วยปัญญาจึงมุ่งส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดเพิ่มมากขึ้นครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศโดยจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารจัดการและการจัดกิจกรรม ของสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2549 เป็นต้นมาโดยมุ่งเน้นการสนับสนุนหน่วยงานประสานงานกลาง ด้านสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดของคณะสงฆ์ ได้แก่ ศูนย์ประสานงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดแห่งประเทศไทย (ศปท.) และการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด ให้เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่น เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการของสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดทั่วประเทศ

โครงการเงินอุดหนุนสมทบ การจัดสร้างอาคารสำนักปฏิบัติธรรม

ปัจจุบัน มีสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 1,691 สำนัก แยกเป็น มหานิกาย จำนวน 1,493 สำนัก และธรรมยุต จำนวน 198 สำนัก ซึ่งการดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรมถือว่าการดำเนินงานด้านการเผยแผ่พุทธธรรมที่เน้น ได้ตรงจุดหมายของพระพุทธศาสนาอันส่งผลให้ประชาชนได้รับความสุขสงบในชีวิตประจำวันที่เกิดจากการเข้าวัดปฏิบัติธรรม จึงได้ดำเนินโครงการเงินอุดหนุน

สมทบการจัดสร้างอาคาร สำนักปฏิบัติธรรมงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อพัฒนาศาสนสถานของวัดที่เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดที่ได้รับการจัดตั้งตามระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด พ.ศ. 2558 และส่งเสริมให้วัดที่จัดตั้งเป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดได้รับการพัฒนาด้านอาคารสถานที่รวมทั้งเพื่อให้สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดมีสัปปายะสถานสำหรับรองรับพุทธศาสนิกชนที่ต้องการศึกษาปฏิบัติธรรมในโอกาสต่างๆ และเพื่อให้พระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมเผยแผ่หลักธรรมด้านวิปัสสนากัมมัฏฐาน

โดยในปีงบประมาณ 2564 ได้ดำเนินการอุดหนุนการดำเนินงานของสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดที่ได้รับการจัดตั้งตามระเบียบมหาเถรสมาคม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสมทบในการก่อสร้างอาคารสำนักปฏิบัติธรรม หรือซ่อมแซม อาคารเสนาสนะ หรือปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสะดวก ร่มรื่น รองรับ การเข้าไปถือศีลปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชน โดยมีผลการดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรมได้รับการสนับสนุน จำนวน 20 แห่ง

โครงการฝึกอบรมปลูกฝังวิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวม และประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือด้านการทุจริต และจิตอาสา เพื่อเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกลุ่ม ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ได้จัดโครงการฝึกอบรม ปลูกฝังวิธีคิดแยกแยะ ผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ ส่วนรวม และประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น เครื่องมือด้านการทุจริต และจิตอาสาเพื่อเข้าร่วมเป็นเครือข่าย ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ของสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ผ่านระบบวิดีโอทัศน์ทางไกลด้วยระบบ Application Zoom Cloud Meeting เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2564 เวลา 09.00 - 12.00 น. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการ เผยแพร่องค์ความรู้ให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม และสร้างจิตสำนึกในการ ปฏิบัติหน้าที่ ประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายในการต่อต้าน การทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีข้าราชการและบุคลากรในสังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 91 คน

กิจกรรมเข้าร่วมงานวันต่อต้านคอร์รัปชัน 2564 ภายใต้แนวคิด “คบเด็กสร้างชาติ”

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้เข้าร่วมกิจกรรมงานวันต่อต้านคอร์รัปชัน 2564 ภายใต้แนวคิด “คบเด็กสร้างชาติ” เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2564 ระหว่างเวลา 14.00 - 15.30 น. ผ่านทาง Facebook Page : องค์การต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้คนในสังคมเล็งเห็นถึงปัญหาคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในประเทศไทย สร้างความร่วมมือในหลากหลายรูปแบบที่จะช่วยขจัดปัญหาคอร์รัปชันให้หมดไป รวมทั้งสร้างกลุ่มคนรุ่นใหม่เป็นพลังสำคัญในการมีส่วนร่วมให้ประเทศไทยพัฒนาไปข้างหน้า

โครงการประกวดคำขวัญการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ บุคลากรสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ต่อต้าน
การทุจริต
ACT NOW

**ขอเชิญร่วมส่งผลงานโครงการประกวดคำขวัญ
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
บุคลากรสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ**

หลักการ

- 1) เนื้อหาของคำขวัญต้องสื่อความหมาย เพื่อปลูกจิตสำนึกหรือชี้แจงความตระหนักถึงความสำคัญหรือจุดจรรยาบรรณของบุคลากรสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- 2) สื่อความเป็นคำขวัญที่มีศิลปะการเขียนแบบคำขวัญของหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่มิอาจลอกเลียนได้
- 3) ใช้ภาษาที่สละสลวย มีความเหมาะสม กระชับ เป็นใจง่าย สื่อความหมายได้ชัดเจน
- 4) ความยาวของคำขวัญไม่เกิน ๑๕ พยางค์

รางวัล

รางวัลชนะเลิศ	เงินรางวัลพร้อมใบประกาศเกียรติคุณ จำนวน ๑ รางวัล
รางวัลรองชนะเลิศ (อันดับ ๑ - อันดับ ๒)	เงินรางวัลพร้อมใบประกาศเกียรติคุณ จำนวน ๒ รางวัล
รางวัลชมเชย	ใบประกาศเกียรติคุณ จำนวน ๓ รางวัล

กำหนดส่งผลงาน
ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน - วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ผู้สนใจส่งผลงานประกวดคำขวัญและได้รับชมผลการแข่งขัน โปรดแจ้งข่าวสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ บุคลากรสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อและประสานงานการทุจริตและประพฤติมิชอบ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต โทร. ๑๕๔๕ หรือ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ พร้อมเชิญชวนประชาชนและข้าราชการร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพและคุณธรรมของหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกลุ่มป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดโครงการประกวดคำขวัญการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบบุคลากรสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมสุจริตในหน่วยงาน และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตนตามค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร โดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีผู้ส่งคำขวัญฯ เข้าประกวดทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่ผ่านคุณสมบัติและหลักเกณฑ์จำนวน 64 ผลงาน โดยมีผลการประกวดคำขวัญการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ บุคลากรสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ คำขวัญ “พศ. ยุคใหม่ สุจริตโปร่งใส ร่วมใจสามัคคี”
ผลงานของนางประวีร์ พรหมมานอก

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ได้แก่ คำขวัญ “ซื่อสัตย์ โปร่งใส ห่างไกลคอร์รัปชัน มุ่งมั่นบริการ”
ผลงานของนางสายฝน วรรินทร์

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ ได้แก่ คำขวัญ “ด้านทุจริต จิตซื่อสัตย์ ยืนหยัดทำดี วิถี พศ.”
ผลงานของนางสาวเสาวนีย์ พาที

โครงการองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สังกัดองค์กรอิสระภาครัฐและเอกชน

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 มีมติเห็นชอบผลการประเมินและแนวทางการประกาศยกย่องชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีผลประเมินองค์กรระดับส่งเสริมคุณธรรม จำนวน 10 องค์กร ระดับคุณธรรม จำนวน 1 องค์กร รวมจำนวน 11 องค์กร และเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2564 ได้เข้ารับเกียรติบัตรจากประธานอนุกรรมการด้านการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ในพิธีมอบเกียรติบัตรยกย่ององค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สังกัดองค์กรอิสระภาครัฐและเอกชน ณ ห้อง Auditorium ชั้น G อาคารหอศิลป์แห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร

โครงการประกวดสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรม เพื่อต่อต้านการทุจริต (หนังสือ) เรื่อง “พศ. น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีชีวิต”

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยกลุ่มส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม กลุ่มป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต จัดทำโครงการประกวดสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรม เพื่อต่อต้านการทุจริต (หนังสือ) เรื่อง “พศ. น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีชีวิต” เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ร่วมสร้างสรรค์พัฒนาผลงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ต่อต้านการทุจริตในองค์กร โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหน่วยงานสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาคส่งผลงานเข้าร่วม จำนวน 16 ผลงาน

QR Code
สามารถสแกนรับชม
ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาฬสินธุ์

QR Code
สามารถสแกนรับชม
ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดภูเก็ต

QR Code
สามารถสแกนรับชม
ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

รางวัลชมเชย ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โครงการสรรหาบุคคล “พุทธาคุณากร” สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ส่วนกลาง)

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการสรรหาบุคคล “พุทธาคุณากร” ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ส่วนกลาง) เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และยกย่องชมเชย บุคลากรที่ประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมและจรรยา และปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของราชการ โดยหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ส่วนกลาง) ได้ดำเนินการสรรหาคัดเลือกบุคคลต้นแบบตามโครงการสรรหาบุคคล “พุทธาคุณากร” ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ส่วนกลาง) ไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ที่ได้ผ่านการพิจารณากลั่นกรองจากคณะกรรมการของหน่วยงานนั้น ๆ มีจำนวนทั้งสิ้น 14 ราย

โครงการพิธีถวายสังฆทาน ในปีงบประมาณ 2564

พ.ศ. ๒๕๖๓			พ.ศ. ๒๕๖๔								
ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
วันที่ / จำนวนคน											
๓ / ๑๗๕	๑ / ๒๙๕	๕ / ๒๘๕		๒๖ / ๔๒๐	๖ / ๑๐๕	๓ / ๙๕					๑๑ / ๕๙
๔ / ๓๕๙	๗ / ๑๗๒	๖ / ๓๔๗		๒๗ / ๑๒๓	๗ / ๑๙๓	๔ / ๒๒๙					๑๒ / ๗๒
๑๐ / ๑๕๕	๘ / ๓๖๔	๑๐ / ๗๐		๒๘ / ๒๕๕	๑๓ / ๑๖๔	๖ / ๓๖					๑๘ / ๖๓
๑๑ / ๒๑๙	๑๔ / ๑๘๐	๑๑ / ๗๕			๑๔ / ๒๑๓	๑๐ / ๕๖					๑๙ / ๑๖๘
๑๓ / ๑๘๖	๑๕ / ๓๗๖	๑๒ / ๑๙๗			๒๐ / ๙๑	๑๑ / ๑๓๐					๒๕ / ๒๔
๑๗ / ๘๑	๒๑ / ๑๖๓	๑๓ / ๒๗๖			๒๑ / ๒๓๕	๑๒ / ๕๘					๒๖ / ๘๘
๑๘ / ๒๐๗	๒๒ / ๓๖๐	๑๙ / ๑๓๓			๒๗ / ๑๒๒	๑๓ / ๑๗๒					
๒๓ / ๘๕	๒๘ / ๑๔๘	๒๐ / ๑๘๘			๒๘ / ๒๑๘	๑๔ / ๑๔๖					
๒๔ / ๒๑๘	๒๙ / ๓๐๖					๑๕ / ๑๔๙					
๒๕ / ๒๔๗						๑๗ / ๖๐					
๓๑ / ๑๙๔						๑๘ / ๑๐๔					
						๒๔ / ๒๘					
๑๑ วัน ๒,๑๒๖ คน	๙ วัน ๒,๓๖๔ คน	๘ วัน ๑,๕๗๑ คน		๓ วัน ๗๙๘ คน	๘ วัน ๑,๓๔๑ คน	๑๒ วัน ๑,๒๖๓ คน					๖ วัน ๔๗๙ คน
รวม ๕๗ ครั้ง มีผู้มาถวายสังฆทาน ๙,๙๓๗ คน											

ในปีงบประมาณ 2564 ได้จัดพิธีถวายสังฆทานดังนี้

ช่วงแรก วันที่ 3 ตุลาคม – วันที่ 20 ธันวาคม 2563

ช่วงที่ 2 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ – วันที่ 24 เมษายน 2564

ช่วงที่ 3 วันที่ 11 กันยายน – วันที่ 26 กันยายน 2564

ทั้งนี้จากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

สำนักงานพุทธมณฑล ได้มีประกาศปิดพุทธมณฑลในปีงบประมาณ 2564 ดังนี้

1. ระหว่างวันที่ 24 ธันวาคม 2563 – วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564
2. ระหว่างวันที่ 25 เมษายน 2564 – วันที่ 31 สิงหาคม 2564

โครงการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารประชาสัมพันธ์ 2

ตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารประชาสัมพันธ์ 2 ตามสัญญาจ้างเลขที่ 13/2564 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2564 ซึ่งมีห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรณาไท เป็นผู้รับจ้างในราคาทั้งสิ้น 5,880,000.00 บาท (ห้าล้านแปดแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานดังนี้

งวดที่ 1 ส่งมอบงานวันที่ 24 มิถุนายน 2564 เป็นจำนวนเงิน 1,176,000.00 บาท

งวดที่ 2 , 3 และงวดที่ 4 เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565 เป็นจำนวนเงิน 4,704,000.00 บาท (สี่ล้านเจ็ดแสนสี่พันบาทถ้วน)

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ได้ตรวจสอบวัสดุ/ครุภัณฑ์/ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ปรากฏว่า ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งเป็นไปตามสัญญา

โครงการและการจัดกิจกรรมการปลูกพืชปุ๋ยสด(ปอเทือง)/ ดอกทานตะวัน และพืชคลุมดิน

พุทธมณฑล เป็นพุทธาณูสรณียสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ตั้งอยู่ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่ 2,500 ไร่ รัฐบาลและประชาชนชาวไทยร่วมใจกันจัดสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2500 เนื่องในโอกาสที่พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง มาถึง 2,500 ปี บริเวณจุดศูนย์กลางของพุทธมณฑล เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางลีลาเป็นพระประธานของพุทธมณฑลมีความสูง 2,500 กระเปียด (ประมาณ 15.785 เมตร) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานนามว่า “พระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์” รอบองค์พระประธานเป็นสถานที่จำลองสังเวชนียสถาน 4 ตำบล คือ ตำบลอันเป็นที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา และเสด็จดับขันธปรินิพาน นอกจากนี้ยังมีศาสนาสถานที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ วิหารพุทธมณฑล ตำหนักสมเด็จพระสังฆราชที่พักสงฆ์อาคันตุกะ หอประชุมพุทธมณฑล ศาลาปฏิบัติกรรมฐาน พิพิธภัณฑสถานทางพระพุทธศาสนา หอสมุดพระพุทธศาสนา มหาสิรินาถ พุทธอุทยานมีการปลูกพันธุ์ไม้ในพุทธประวัติ พันธุ์ไม้ในวรรณคดี สวนไม้ดอกไม้ประดับต่างๆ และสวนลายไทย ในปัจจุบันพุทธมณฑลใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อาทิ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อปลายปี พ.ศ. 2554 เกิดอุทกภัย น้ำท่วมขังประมาณ 2 เดือน เป็นเหตุให้ต้นไม้ในพื้นที่บริเวณริมถนนรอบนอกล้มตาย ดังนั้น เพื่อเป็นการบำรุงดิน รักษาสภาพแวดล้อมและสร้างพื้นที่สีเขียวบริเวณสวนลายไทย ด้านหน้าพุทธมณฑลติดถนนพุทธมณฑลสาย 4 และสภาพแวดล้อมภายในพุทธมณฑลให้มีความร่มรื่น สวยงาม สำนักงานพุทธมณฑล เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงกำหนดจัดทำโครงการและกิจกรรมปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง)/ดอกทานตะวันและพืชคลุมดินบริเวณสวนลายไทยภายในพุทธมณฑลขึ้น

โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ประจำปี พ.ศ. 2564

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้อุณหภูมิโลกสูงขึ้น หรือเรียกว่า ภาวะโลกร้อน ซึ่งส่งผลทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เช่น ฝนตกไม่ตรงฤดูกาล เกิดไฟไหม้ป่า เกิดสภาวะแห้งแล้ง เป็นต้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการตัดไม้ทำลายป่า ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทย เกิดวิกฤติฝุ่นมลพิษ PM 2.5 โดยมีค่ามลภาวะทางอากาศสูงติดอันดับต้น ๆ ของโลก ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดมาจากการเผาไหม้จากท่อไอเสียของเครื่องยนต์ คิวบ์หรือการเผาขยะ เผาหญ้า เผาเชื้อเพลิงในโรงงาน เป็นต้น ดังนั้นทุกประเทศทั่วโลกจึงได้ร่วมมือกันแก้ไขภาวะโลกร้อนดังกล่าว

การเพิ่มพื้นที่สีเขียว จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน เนื่องจากต้นไม้เป็นแหล่งดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ แหล่งกรองมลพิษและแหล่งผลิตก๊าซออกซิเจน ตลอดจนเป็นการสร้างความสมดุลการใช้พื้นที่ให้เกิดความเหมาะสม ตลอดจนภูมิของพื้นที่ผิวลงได้อย่างน้อย 2 องศาเซลเซียส

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยสำนักงานพุทธมณฑล เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนและวิกฤติฝุ่นละอองมลพิษ PM 2.5 จึงได้จัดทำโครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2564 โดยการปลูกต้นไม้จำนวน 1,999 ต้น ภายในพื้นที่พุทธมณฑล เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่พุทธมณฑล เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในบริเวณพุทธมณฑล และเพื่อฟื้นฟูเพิ่มพื้นที่ป่า ตลอดจนเพื่อสร้างความสมดุลทางธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างมั่นคงและยั่งยืน

“...สติ กล่าวคือ ให้ความรู้เท่ากันในการเคลื่อนไหว
ในอารมณ์ที่ปรุปรุ่งต่างจิต และในความคิดทั้งหลายให้ได้
หากปราศจากสติเสียแล้ว
องค์ธรรมแห่งความสำเร็จสูงสุดสำหรับมนุษยชาติ
ประการอื่นๆ ย่อมไม่อาจจะติดตามมาได้เลย...”

ส่วนหนึ่งจากพระคติธรรม สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ประทานเนื่องในวันวิสาขบูชา พุทธศักราช 2564

กฎกระทรวง

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด
พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“สิ่งปลูกสร้าง” หมายความว่า โรงเรือน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือใช้เป็นที่เก็บสินค้า ใช้ประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมหรือการบริการ รวมตลอดทั้งบรรดาทรัพย์สินเป็นส่วนควบหรือติดอยู่กับที่ดินเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น

ข้อ ๓ การได้ทรัพย์สินมาเป็นศาสนสมบัติของวัด ให้วัดลงทะเบียนทรัพย์สินนั้นไว้เป็นหลักฐาน และเมื่อต้องจำหน่ายทรัพย์สินนั้นไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้จำหน่ายออกจากทะเบียน โดยระบุเหตุแห่งการจำหน่ายไว้ด้วย

การได้มาซึ่งที่ดินหรือสิทธิอันเกี่ยวกับที่ดิน เมื่อได้จดทะเบียนการได้มาตามกฎหมายแล้ว ให้วัดในเขตกรุงเทพมหานครส่งหลักฐานการได้มาเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำหรับวัดในเขตจังหวัดอื่นให้ส่งไปเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนั้น

ข้อ ๔ การกันที่วัดไว้สำหรับเป็นที่จัดประโยชน์จะกระทำได้ต่อเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

ข้อ ๕ การให้เช่าที่วัดที่กันไว้สำหรับเป็นที่จัดประโยชน์ ที่ธรณีสงฆ์ ที่กุสปนา หรือสิ่งปลูกสร้าง ให้เจ้าอาวาสจัดให้โยยวัจกรหรือผู้จัดประโยชน์ของวัดซึ่งเจ้าอาวาสแต่งตั้ง ทำทะเบียนทรัพย์สินที่จัดประโยชน์ ทะเบียนผู้เช่าหรือผู้อาศัยไว้ให้ถูกต้อง และให้วัดเก็บรักษาทะเบียนและหนังสือสัญญาเช่าไว้เป็นหลักฐานหรือจะฝากไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำหรับวัดในเขตกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสำหรับวัดในเขตจังหวัดอื่นก็ได้

การให้เช่าตามวรรคหนึ่ง หากมีกำหนดระยะเวลาเกินสามปี จะกระทำได้อีกเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม

ข้อ ๖ การให้เช่าที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์เพื่อเป็นทางเข้าออกไม่ว่าจะมีกำหนดระยะเวลากี่ปีก็ตาม จะกระทำได้อีกเมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคม โดยให้วัดจัดทำเป็นสัญญาการะจำยอม

ข้อ ๗ การเก็บรักษาเงินของวัดในส่วนที่เกินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป ให้เก็บรักษาโดยฝากธนาคารในนามของวัด หรือวิธีการอื่นใดตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด

การดูแลรักษาและจัดการเงินการกุศลที่มีผู้บริจาค ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้บริจาค

ข้อ ๘ ให้เจ้าอาวาสจัดให้ไวยาวัจกรหรือผู้จัดประโยชน์ของวัดซึ่งเจ้าอาวาสแต่งตั้งทำบัญชีรับจ่ายเงินของวัด และเมื่อสิ้นปีปฏิทินให้ทำบัญชีเงินรับจ่ายและคงเหลือ ทั้งนี้ ให้เจ้าอาวาสตรวจตราดูแลให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและถูกต้อง

ข้อ ๙ ในกรณีที่วัด เจ้าอาวาส ไวยาวัจกร หรือผู้จัดประโยชน์ของวัดถูกฟ้อง หรือถูกหมายเรียกเข้าเป็นโจทก์ร่วมหรือจำเลยร่วมในเรื่องที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เจ้าอาวาสวัดในเขตกรุงเทพมหานครแจ้งต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือเจ้าอาวาสวัดในเขตจังหวัดอื่นให้แจ้งต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนั้นภายในห้าวันนับแต่วันรับหมาย

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนดแบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ และวิธีการลงทะเบียน จำหน่ายทะเบียน และการทำบัญชี รวมทั้งให้คำแนะนำการปฏิบัติแก่วัดเกี่ยวกับการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายนี้ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ด้วย

ข้อ ๑๑ การจัดประโยชน์ในศาสนสมบัติของวัดที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามกฎหมายนี้ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ต่อไป จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๒ ในระหว่างที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติยังมิได้กำหนดแบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ ให้ใช้แบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ออกตามกฎหมายฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีแบบทะเบียน บัญชี แบบสัญญา และแบบพิมพ์อื่น ๆ ตามกฎหมายนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่สอดคล้องกับกาลปัจจุบัน ประกอบกับมีการโอนภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์จากกรมการศาสนาไปเป็นของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสมควรกำหนดการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดเสียใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

“ ...หากท่านประสงค์ให้สังคมไทย ไพบูลย์ด้วยสันติสุข
ของเร่งเจริญร่อยตามพระยุคลบาทของพระพุทธองค์
ผู้ทรงพระมหากรุณาประทานอริยอัฏฐังคิกมรรค
ไว้เป็นหนทาง พร้อมเพรียงกันบำเพ็ญคุณประโยชน์
โดยเริ่มที่ตนเอง จากการมี “สัมมาวาจา” อยู่ทุกขณะ...”

ส่วนหนึ่งจากพระคติธรรม สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประทานเนื่องในวันอาสาฬหบูชา พุทธศักราช 2564

ส่วนที่ 3

รายงานผลทางการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ			
งบแสดงฐานะการเงิน			
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564			
	หมายเหตุ	2564	(หน่วย : บาท) 2563 (ปรับปรุงแล้ว)
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	109,951,738.70	100,712,138.18
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	37,454,696.76	14,563,619.47
เงินลงทุนระยะสั้น	7	11,006,953.51	10,979,504.75
วัสดุคงเหลือ		886,065.51	758,095.48
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	8	20,282.71	38,684.90
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		159,319,737.19	127,052,042.78
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ลูกหนี้ระยะยาว	9	943,000.00	1,189,000.00
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	10	13,390,593,073.65	13,418,659,879.57
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	11	140,548.40	190,548.29
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	12	20,745,000.00	20,745,000.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		13,412,421,622.05	13,440,784,427.86
รวมสินทรัพย์		13,571,741,359.24	13,567,836,470.64

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

	หมายเหตุ	2564	(หน่วย : บาท) 2563 (ปรับปรุงแล้ว)
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า		4,974,955.49	4,801,905.19
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุน			
ระยะสั้น	13	84,541,556.48	84,397,913.89
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	14	65,759,207.14	33,658,472.55
เงินรับฝากระยะสั้น	15	3,767,276.07	2,622,055.82
รวมหนี้สินหมุนเวียน		159,042,995.18	125,480,347.45
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว		2,440,000.00	2,440,000.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		943,000.00	1,189,000.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		3,383,000.00	3,629,000.00
รวมหนี้สิน		162,425,995.18	129,109,347.45
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน		12,555,687,405.92	12,555,687,405.92
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		853,627,958.14	883,039,717.27
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		13,409,315,364.06	13,438,727,123.19
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		13,571,741,359.24	13,567,836,470.64

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

	หมายเหตุ	2564	(หน่วย : บาท) 2563 (ปรับปรุงแล้ว)
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	19	4,956,582,026.33	4,822,966,758.22
รายได้จากเงินกู้และรายได้อื่นจากรัฐบาล	20	64,624,000.00	-
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	21	188,400.00	795,200.00
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	22	360,383.77	5,034,410.00
รายได้อื่น		264.77	-
รวมรายได้		5,021,755,074.87	4,828,796,368.22
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	23	445,943,276.99	446,890,099.06
ค่าบำเหน็จบำนาญ	24	227,366,425.87	216,927,784.84
ค่าตอบแทน	25	430,861.62	89,700.00
ค่าใช้จ่ายสื่อ	26	114,473,826.19	146,139,896.90
ค่าวัสดุ		18,479,606.65	22,450,430.50
ค่าสาธารณูปโภค	27	30,361,540.97	31,440,480.54
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	28	61,899,881.63	62,210,707.64
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	29	4,152,063,994.49	3,924,535,934.08
ค่าใช้จ่ายอื่น	30	147,419.59	37,780.71
รวมค่าใช้จ่าย		5,051,166,834.00	4,850,722,814.27
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(29,411,759.13)	(21,926,446.05)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 - ตามที่รายงานไว้เดิม	หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง		รวม
			กว่าค่าใช้จ่าย	สะสม	
10,520,316,405.92			253,167,315.59		10,773,483,721.51
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	18.1	2,035,371,000.00	-		2,035,371,000.00
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี	18.1	-	651,798,847.73		651,798,847.73
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 - หลังปรับปรุง		12,555,687,405.92	904,966,163.32		13,460,653,569.24
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		-	(21,926,446.05)		(21,926,446.05)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563		12,555,687,405.92	883,039,717.27		13,438,727,123.19
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 - ตามที่รายงานไว้เดิม		10,520,316,405.92	256,511,932.25		10,776,828,338.17
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	18.1	2,035,371,000.00	-		2,035,371,000.00
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี	18.1	-	626,527,785.02		626,527,785.02
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 - หลังปรับปรุง		12,555,687,405.92	883,039,717.27		13,438,727,123.19
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		-	(29,411,759.13)		(29,411,759.13)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564		12,555,687,405.92	853,627,958.14		13,409,315,364.06

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นายภาณุพงศ์ คงเชื้อเงิน)
เลขานุการกรม

(นายสิปปंबर แก้วงาม)
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ	สารบัญ
1	ข้อมูลทั่วไป
2	เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน
3	มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่
4	สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
5	เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
6	ลูกหนี้อื่นระยะสั้น
7	เงินลงทุนระยะสั้น
8	สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
9	ลูกหนี้อื่นระยะยาว
10	ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
11	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
12	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
13	เจ้าหนี้เงินโอน และรายการอุดหนุนระยะสั้น
14	เจ้าหนี้ระยะสั้น
15	เงินรับฝากระยะสั้น
16	ภาวะผูกพัน
17	หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น
18	ผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน และจัดประเภทรายการบัญชีใหม่
19	รายได้จากงบประมาณ
20	รายได้จากเงินกู้และรายได้อื่นจากรัฐบาล
21	รายได้จากการขายสินค้าและบริการ
22	รายได้จากการอุดหนุนอื่น และบริจาค
23	ค่าใช้จ่ายบุคลากร
24	ค่าเช่าเหมาบ้านานาญ
25	ค่าตอบแทน
26	ค่าใช้จ่ายสื่อ
27	ค่าสาธารณูปโภค
28	ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย
29	ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่น และบริจาค
30	ค่าใช้จ่ายอื่น
31	รายงานฐานะการเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบัน และปีก่อน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 46 อนุ 3 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีสถานที่หลักตั้งอยู่ที่ อาคารหลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ ภายในบริเวณพุทธมณฑล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 และมีสำนักงานภูมิภาค ตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ 76 จังหวัด

กรอบกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
3. กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. 2557 ได้กำหนดให้

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ โดยการดำเนินงาน ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์ ค้ำครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแล รักษา จัดการศาสนสมบัติ พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนา บุคลากรทางศาสนา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิพยฐานะ ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(2) รับสนองงาน ประสานงาน และถวายการสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครองคณะสงฆ์

(3) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(4) ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา

(5) ดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

(6) พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา

(7) ทำนุบำรุงพุทธศาสนศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม

(8) สนับสนุนและส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้ง

การเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่ นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

4. พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีการแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ราชการบริหารส่วนกลาง

(1) สำนักงานเลขานุการกรม	(2) กองพุทธศาสนศึกษา
(3) กองพุทธศาสนสถาน	(4) กองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา
(5) สำนักงานพุทธมณฑล	(6) สำนักงานศาสนสมบัติ
(7) สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม	

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีกลุ่มงานที่ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 3 กลุ่มงาน ดังนี้

1. กลุ่มตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน โดยมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงาน
- (2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

3. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรมในสำนักงาน

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 4,844,692,500.00 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 4,618,095,665.00 บาท) แยกเป็นงบลงทุน จำนวน 76,907,100.00 บาท และงบประจำ จำนวน 4,767,785,400.00 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สำหรับผลผลิตที่ 1 พระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม ผลผลิตที่ 2 พระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมและเผยแผ่หลักธรรม และผลผลิตที่ 3 ผู้ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา สำหรับโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับโครงการเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

ต่อมาในระหว่างปี 2564 กรมบัญชีกลางได้อนเงินงบประมาณเพิ่มเติมในแผนงานบุคลากรภาครัฐ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 2,043,313.63 บาท และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีงบประมาณให้หน่วยงานอื่นเบิกจ่ายแทนกัน ได้แก่ กรมการทหารช่าง จำนวน 33,897,556.00 บาท และสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6,123,384.00 บาท ต่อมาในเดือนสิงหาคม 2564 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้รับ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

จัดสรรงบประมาณในโครงการให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำนวน 68,416,000.00 บาท ส่งผลให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สุทธิของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รวมเป็นจำนวน 4,875,130,873.63 บาท

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับกรม มีหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดจำนวน 76 แห่ง และมีหน่วยเบิกจ่ายในส่วนกลางอีก 1 แห่ง ซึ่งรับผิดชอบบริหารจัดการเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในส่วนของแต่ละแห่ง หน่วยเบิกจ่ายดังกล่าวไม่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงาน และไม่จัดทำรายงานการเงินแยกกัน รายการบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายทุกแห่งจึงได้นำมาแสดงรวมไว้ในรายงานการเงินฉบับนี้ นอกจากนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีกองทุนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 1 กองทุน คือ กองทุนพุทธมณฑล ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบำรุงรักษาพุทธมณฑล โดยไม่ต้องนำรายได้ส่งเป็นรายได้แผ่นดิน เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานและมีการจัดทำรายงานการเงินแยกต่างหากจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รายการบัญชีของกองทุนดังกล่าวจึงไม่ได้นำมาแสดงรวมอยู่ในรายงานการเงินของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติฉบับนี้

เพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานข้อมูล จึงเรียก สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่า “สำนักงาน”

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของสำนักงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

รายงานการเงินของสำนักงาน ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นทั้งที่หน่วยงานในส่วนกลาง และหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงาน แต่ไม่รวมถึงรายการบัญชีของกองทุนพุทธมณฑล ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงาน แต่ถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงาน และต้องจัดทำรายงานการเงินแยกต่างหากจากสำนักงานตามกฎหมาย ไม่ว่าจะรายการดังกล่าวจะเกิดจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่สำนักงานมีอำนาจบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินรวมถึง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้สำนักงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา และบริหารจัดการให้แก่รัฐบาล ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของรายงานการเงินซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของสำนักงานเอง

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 3 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และฉบับปรับปรุงใหม่ ดังนี้

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ปัจจุบันที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563

- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้นไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงินในงวดปัจจุบัน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่มีผลบังคับใช้ในงวดอนาคต

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่จะมีผลบังคับใช้ในงวดอนาคต วันที่มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2564

- นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี

ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงินในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ดราฟต์และธนาคัตติ สำนักงานจะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคาร ในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

เงินท่รองราชการ คือ เงินที่สำนักงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อท่รองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อย ในการดำเนินงานของสำนักงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ การใช้จ่ายเงินท่รองราชการจะบันทึกควบคุมโดยทะเบียน ยอดบัญชีเงินท่รองราชการจะเป็นยอดคงที่ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ เมื่อสำนักงานใช้จ่ายเงินท่รองราชการแล้ว จะรวบรวมหลักฐานการจ่ายเพื่อเบิกเงินงบประมาณมาขอใช้เงินท่รองราชการ สำนักงานจะบันทึกรับรู้เงินท่รองราชการเมื่อได้รับเงินควบคุมไปกับการบันทึกเงินท่รองราชการรับจากคลัง และแสดงรายการเงินท่รองราชการใน เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยน เป็นเงินสดในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ต่อ)

เงินฝากคลัง หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลัง สำนักงานจะรับรู้เงินฝากคลังในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยแสดงรายการเงินฝากคลังในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

4.2 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในสำนักงานกรณีให้ข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ ลูกหนี้เงินนอกงบประมาณ โดยสำนักงานจะรับรู้ลูกหนี้ตามมูลค่าที่จะได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

รายได้ค้างรับ หมายถึง เงินค้างรับจากกรมบัญชีกลาง กรณีกรมบัญชีกลางอนุมัติการขอเบิกเงิน โดยวิธีจ่ายเงินเข้าบัญชีของสำนักงานแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งจ่ายเงินให้สำนักงาน

4.3 เงินลงทุน

เงินลงทุน หมายถึง เงินฝากธนาคารประเภทประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 3 เดือน ตราสารหนี้ ตราสารทุน และสินทรัพย์อื่นที่ถือไว้เพื่อรับผลตอบแทน

สำนักงานจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาว ดังนี้

เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง เงินลงทุนที่สำนักงานตั้งใจจะถือไว้ไม่เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาการรายงาน

เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง เงินลงทุนที่สำนักงานตั้งใจจะถือไว้เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาการรายงาน

4.4 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่สำนักงานมิได้ใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูง และไม่มีลักษณะคงทนถาวร สำนักงานวัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.5 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

สำนักงานแสดงรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

สำนักงานรับรู้รายการอุปกรณ์ เฉพาะรายการที่มีมูลค่าขั้นต่ำต่อหน่วยหรือต่อชุด ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปี 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป

ราคาทุนรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพและสถานที่ที่พร้อมใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร ราคาทุนของสินทรัพย์ที่ก่อสร้างขึ้นเองประกอบด้วย ต้นทุนค่าวัสดุ ค่าแรงงานทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์

ส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีรูปแบบและอายุการให้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน และมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญจะบันทึกส่วนประกอบนั้นแยกต่างหากจากกัน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.5 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ต่อ)

ต้นทุนที่เกิดขึ้นภายหลัง ต้นทุนการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สำนักงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และตัดมูลค่าของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากบัญชีด้วยมูลค่าตามบัญชี ส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมบำรุงที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณ (ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.3/ว 43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์) ดังนี้

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	15 - 40 ปี
ครุภัณฑ์สำนักงาน	3 - 12 ปี
ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5 - 30 ปี
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5 - 10 ปี
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5 - 10 ปี
ครุภัณฑ์การเกษตร	2 - 10 ปี
ครุภัณฑ์โรงงาน	2 - 10 ปี
ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	2 - 10 ปี
ครุภัณฑ์สำรวจ	5 - 10 ปี
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	3 - 5 ปี
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	2 - 5 ปี
ครุภัณฑ์อื่น	2 - 15 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน และสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง

4.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบงานต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดยสำนักงานมีสิทธิควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี หน่วยงานแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 2 - 20 ปี

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.7 เงินรับฝากระยะสั้น

เงินรับฝากอื่น หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่สำนักงานได้รับฝากไว้จากผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหนี้สินที่สำนักงานจะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฝากเมื่อมีการทวงถาม หรือเป็นเงินผ่านมือที่จะต้องส่งต่อไปยังบุคคลที่ 3 สำนักงานไม่สามารถใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ของสำนักงานเองได้ รวมทั้งการรับเงินที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งสำนักงานยังไม่อาจรับรู้รายได้

เงินประกันสัญญา หมายถึง เงินที่สำนักงานได้รับไว้จากผู้เสนอราคาหรือคู่สัญญาเพื่อเป็นประกันการเสนอรับงาน การปฏิบัติตามสัญญา และประกันความเสียหายและชำรุดบกพร่อง ที่จะต้องชำระคืนภายในระยะเวลา 1 ปี

เงินประกันผลงาน หมายถึง เงินที่สำนักงานหักไว้จากเงินที่จ่ายให้แก่ผู้รับจ้างแต่ละงวดเพื่อเป็นเงินประกันผลงานตามสัญญา ที่จะต้องชำระคืนภายในระยะเวลา 1 ปี

เงินประกันอื่น หมายถึง เงินประกันอื่น ๆ ที่เบิกจ่ายจากเงินนอกงบประมาณที่ไม่ได้ฝากคลัง ซึ่งสำนักงานเรียกเก็บไว้เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด หรือเพื่อเป็นประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่สำนักงานจากการปฏิบัติของบุคคลอื่น

4.8 หุนของหน่วยงาน

เกิดจากการปรับเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้างในปีงบประมาณ 2545 โดยมีการสำรวจสินทรัพย์และหนี้สิน และตั้งยอดบัญชีหุนด้วยผลต่างระหว่างสินทรัพย์และหนี้สิน

4.9 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

(1) กรณีที่เบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีของสำนักงานเพื่อนำไปจ่ายต่อให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของสำนักงานรับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง

(2) กรณีที่เบิกหักมลส่งหรือเบิกจ่ายตรงจากรัฐบาลให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของสำนักงาน โดยสำนักงานไม่ได้รับตัวเงิน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลัง

4.10 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

สำนักงานรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

(1) สำนักงานได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว
(2) สำนักงานไม่เกี่ยวข้องในการบริหารสินค้าอย่างต่อเนื่องในระดับที่เจ้าของพึงกระทำ หรือไม่ได้ควบคุมสินค้าที่ขายไปแล้วทั้งทางตรงและทางอ้อม

(3) สำนักงานสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ

(4) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สำนักงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการบริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.10 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ (ต่อ)

(5) สำนักงานสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

สำนักงานรับรู้รายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเป็นรายได้ตามขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน ผลของรายการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

(1) สำนักงานสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
(2) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สำนักงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น

(3) สำนักงานสามารถวัดขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันที่ในรายงานการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ

(4) สำนักงานสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วและต้นทุนที่จะเกิดขึ้นเพื่อทำให้รายการนั้นเสร็จสมบูรณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.11 รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

รายได้จากการได้รับการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เป็นรายได้ที่ได้รับเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ การอุดหนุนอาจมีข้อจำกัดในการใช้หรือไม่ก็ได้ หากเป็นการอุดหนุนที่มีข้อจำกัดในการใช้ สำนักงานจะรับรู้รายได้จากเงินอุดหนุนตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นต่อการจับคู่รายได้จากการอุดหนุนกับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรณีที่ได้รับความช่วยเหลือเป็นสินทรัพย์ สำนักงานจะรับรู้รายได้จากเงินอุดหนุนตามสัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น หรือในกรณีได้รับการอุดหนุนที่มีข้อกำหนดที่สำนักงานจะต้องปฏิบัติตาม สำนักงานจะรับรู้รายได้จากเงินอุดหนุนเมื่อสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดนั้น

4.12 รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล

รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล เป็นรายได้ที่เกิดจากการกู้เงินของรัฐบาล โดยรัฐบาลจะเป็นผู้กู้และรับภาระชดใช้หนี้เงินกู้ โดยมีสำนักงานเป็นผู้ดำเนินงานตามโครงการเงินกู้ สำนักงานจะถือเงินที่ได้รับจากแหล่งเงินกู้เป็นรายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายดำเนินงานตามโครงการที่สำนักงานเป็นผู้รับผิดชอบ แต่สำนักงานไม่ต้องรับภาระชดใช้หนี้เงินกู้ สำนักงานจะรับรู้รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาลเมื่อได้รับเงินในกรณีที่แหล่งเงินกู้จ่ายเงินกู้ให้กับสำนักงานโดยตรง หรือรับรู้รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาลพร้อมกับรับรู้ค่าใช้จ่ายในกรณีที่แหล่งเงินกู้จ่ายเงินตรงให้แก่เจ้าหน้าที่ และให้แสดงรายได้จากเงินกู้ของรัฐบาลไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของสำนักงาน โดยเปิดเผยรายละเอียดรายได้จากเงินกู้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.13 รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค เป็นส่วนหนึ่งของรายการโอนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน คือ การโอนทรัพยากรจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่ง โดยไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันเป็นการแลกเปลี่ยน และไม่ใช้รายการทางภาษี

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่รับโอนรับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้ เมื่อได้รับเงินและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด สำหรับรายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่รับโอน ไม่ว่าจะมียกจำกัดของสินทรัพย์ที่รับโอนหรือไม่ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับสินทรัพย์ที่รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

ข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่รับโอน ไม่รวมถึงข้อกำหนดให้ต้องคืนสินทรัพย์ที่รับโอนหรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการอื่นที่ต้องคืนให้แก่ผู้โอน ถ้าไม่ใช้สินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ ดังนั้นเมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ภายใต้ข้อจำกัด ผู้รับโอนไม่ได้มีภาระผูกพันในปัจจุบันที่จะต้องโอนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่บุคคลที่สามเมื่อผู้รับโอนทำผิดข้อจำกัด ผู้โอนหรือฝ่ายอื่นอาจมีทางเลือกในการใช้ช่องทางต่อผู้รับโอน ดังนั้นเมื่อหน่วยงานได้รับสินทรัพย์ตามข้อจำกัด จึงรับรู้รายได้ทันที

เงื่อนไขของสินทรัพย์ที่รับโอนกำหนดให้หน่วยงานจะต้องใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ตามที่ระบุไว้หรือต้องคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่ผู้โอนในกรณีที่เกิดเงื่อนไขนั้น ดังนั้นหน่วยงานผู้รับโอนสินทรัพย์จึงมีภาระผูกพันในปัจจุบันที่ต้องส่งมอบประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่บุคคลที่สามเมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข ทั้งนี้เป็นเพราะผู้รับโอนไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสไหลออกของทรัพยากรเนื่องจากมีข้อกำหนดให้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ในการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้แก่บุคคลที่สามหรือไม่เช่นนั้นต้องส่งคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่ผู้โอน ดังนั้นเมื่อผู้รับโอนเริ่มรับรู้สินทรัพย์ตามเงื่อนไขจึงเกิดหนี้สินขึ้นด้วย ได้แก่ รายได้รอการรับรู้

4.14 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ของรัฐบาลที่สำนักงานได้รับและจะต้องนำส่งคลัง สำนักงานรับรู้เงินรายได้แผ่นดินเมื่อได้รับรายได้ และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่สำนักงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน สำนักงานจะปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดิน นำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่สำนักงานจะต้องนำเงินส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป

4.15 ค่าใช้จ่าย

สำนักงานจะรับรู้ค่าใช้จ่าย เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในการเกิดขึ้นของค่าใช้จ่าย และสามารถวัดมูลค่าของค่าใช้จ่ายได้อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	2564	2563
เงินสด	24.80	-
เงินตราของราชการ	2,440,000.00	2,440,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	105,620,022.83	96,786,067.36
เงินฝากคลัง	1,891,691.07	1,486,070.82
รวม เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	109,951,738.70	100,712,138.18

เงินตราของราชการ จำนวน 2,440,000.00 บาท ประกอบด้วย ส่วนกลาง จำนวน 1,000,000.00 บาท และส่วนภูมิภาค จำนวน 72 จังหวัด เป็นเงิน 1,440,000.00 บาท เป็นเงินที่สำนักงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในสำนักงานตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินตราของราชการ พ.ศ. 2547 ซึ่งได้รับอนุมัติวงเงินสำหรับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด ๆ ละ 20,000.00 บาท ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0407.6/4148 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2547 และ ที่ กค 0406.3/26878 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 โดยจะต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปีประกอบด้วย เงินสด เงินฝากธนาคาร สัญญาเงิน และใบสำคัญที่เบิกจากเงินตราของราชการแล้วรอเบิกชดเชย

	2564	2563
เงินฝากสถาบันการเงิน		
เงินฝากธนาคาร - เงินในงบประมาณ	28,376,742.37	21,380,997.53
เงินฝากธนาคาร - รับจากคลัง (เงินกู้)	1,570,000.00	-
เงินฝากไม่มีรายตัว	75,673,280.46	75,405,069.83
รวม เงินฝากสถาบันการเงิน	105,620,022.83	96,786,067.36

เงินฝากไม่มีรายตัว จำนวน 75,673,280.46 บาท (ปี 2563 จำนวน 75,405,069.83 บาท) เป็นเงินนอกงบประมาณที่ได้รับจากการอุดหนุนหรือบริจาคของบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก โดยนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ เป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ซึ่งต้องนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

	2564	2563
เงินฝากไม่มีรายตัว - ส่วนกลาง		
กองทุนหนังสือธรรมะหอสมุดพุทธมณฑล	1,315,450.43	1,310,714.31
เงินกองทุนพระไตรปิฎกฉบับสังคายนา	58,325,338.47	58,246,794.01
วัดไทยที่ลุมพินี	2,770,709.57	2,763,805.27
เงินบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	3,339,641.33	3,331,319.31
กองทุนผู้ประสูติภัย	6,232,624.04	6,208,112.12

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ต่อ)

	2564	2563
เงินฝากไม่มีรายตัว - ส่วนกลาง (ต่อ)		
เงินทุนวันวิสาขบูชา	27,640.94	27,572.06
กองทุนโครงการจัดหาพระพุทธรูปประจำสถานศึกษา	635,458.40	633,874.91
กองทุนเครื่องบริวาร	400,925.80	399,926.74
โครงการหนึ่งใจให้ธรรมะในมูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี	105,198.78	104,936.63
กองทุนทอดกฐินและผ้าป่าสามัคคี	361,098.70	352,629.47
รายได้ค่าสมัครสอบ	-	794,400.00
บริจาคเงินสมทบทุนวัดที่เฝ้าศพโควิด - 19	209.00	-
รวม	73,514,295.46	74,174,084.83
เงินฝากไม่มีรายตัว - ส่วนภูมิภาค		
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง	158,985.00	158,985.00
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสงขลา	2,000,000.00	1,072,000.00
รวม	2,158,985.00	1,230,985.00
รวม เงินฝากไม่มีรายตัว	75,673,280.46	75,405,069.83

เงินฝากคลัง จำนวน 1,891,691.07 บาท (ปี 2563 จำนวน 1,486,070.82 บาท) เป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมาย อันเป็นที่มาของเงินฝากคลังนั้น สำนักงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของสำนักงาน ตามปกติได้แต่มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

	2564	2563
เงินฝากเงินบำรุงสถานที่พุทธมณฑล	732,218.82	477,105.82
เงินอุดหนุนเพื่อโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	95,000.00	95,000.00
เงินฝากเพื่อประกันสัญญา	850,436.25	898,329.00
เงินรับฝากอื่น	25,636.00	15,636.00
รายได้ค่าสมัครสอบ	188,400.00	-
รวม เงินฝากคลัง	1,891,691.07	1,486,070.82

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

	2564	2563
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	212,900.00	1,749,382.55
รายได้ค้างรับ	37,241,796.76	12,814,236.92
รวม ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	37,454,696.76	14,563,619.47

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

ลูกหนี้เงินยืม	(หน่วย : บาท)				รวม
	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	ถึงกำหนดชำระ	เกินกำหนดชำระไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดชำระเกินกว่า 15 วัน	
2564	174,500.00	-	38,400.00	-	212,900.00
2563	1,590,677.55	-	4,120.00	154,585.00	1,749,382.55

หมายเหตุ 7 เงินลงทุนระยะสั้น

	2564	2563
เงินฝากธนาคารประเภทประจำ 12 เดือน	11,006,953.51	10,979,504.75
รวม เงินลงทุนระยะสั้น	11,006,953.51	10,979,504.75

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ณ วันที่ 30 กันยายน เป็นดังนี้

เงินฝากธนาคารประเภทประจำ 12 เดือน ร้อยละ 0.20 ร้อยละ 0.25

เงินลงทุนระยะสั้นเป็นเงินฝากที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดพิมพ์พระไตรปิฎก โดยนำมาฝากไว้กับธนาคารทหารไทยธนชาต จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

หมายเหตุ 8 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	2564	2563
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	20,282.71	38,684.90
รวม สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	20,282.71	38,684.90

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เป็นดอกเบี้ยค้างรับจากเงินบริจาคที่มีวัตถุประสงค์ทั้งจำนวน โดยรับรู้อย่างการในบัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น คู่กับบัญชีรายได้รอการรับรู้จากเงินบริจาคที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 9 ลูกหนี้อื่นระยะยาว

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
ลูกหนี้จากการเรียกคืนเงินค่าบ้านอายุและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน	943,000.00	1,189,000.00
รวม ลูกหนี้อื่นระยะยาว	943,000.00	1,189,000.00

ในงวดบัญชีปี 2563 สำนักงานสำรวจพบว่า เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 มีข้าราชการบ้านอายุ ถูกตัดสิทธิโฆสไล่ออกจากราชการโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2560 จำนวน 1 ราย ส่งผลให้ข้าราชการดังกล่าว ไม่มีสิทธิได้รับบ้านอายุและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ เงินบ้านอายุ และเงินบำเหน็จดำรงชีพที่ได้รับไปแล้วในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2560 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2562 รวมเป็นเงินจำนวน 1,538,768.00 บาท โดยสำนักงานสามารถเรียกคืนเงินและนำส่งกระทรวงการคลังในงวดแรกได้จำนวน 308,768.00 บาท ส่วนที่เหลือจำนวน 1,230,000.00 บาท สำนักงานได้จัดทำสัญญารับสภาพหนี้ต่อข้าราชการดังกล่าวมีระยะเวลาผ่อนชำระ 5 ปี ในปี 2563 มียอดคงเหลือ 1,189,000.00 บาท และในระหว่างงวดบัญชีปี 2564 สำนักงานได้รับเงินจากการผ่อนชำระจำนวน 246,000.00 บาท คงเหลือ จำนวน 943,000.00 บาท โดยแสดงรายการไว้เป็นลูกหนี้อื่นระยะยาวคู่กับหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นในงบแสดงฐานะการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 10 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ราคาทุน	ที่ดิน	อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่างก่อสร้าง	(หน่วย : บาท) รวม
ยอดคงมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562 (ตามที่รายงานไว้เดิม)	10,495,394,000.00	1,464,939,515.50	338,828,402.30	-	12,299,161,917.80
การแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	2,035,371,000.00	-	-	-	2,035,371,000.00
ยอดคงมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562 (หลังปรับปรุง)	12,530,765,000.00	1,464,939,515.50	338,828,402.30	-	14,334,532,917.80
ซื้อเพิ่ม	-	1,273,302.00	8,572,455.98	22,796,000.00	32,641,757.98
รับบริจาค	-	-	4,999,490.00	-	4,999,490.00
จำหน่าย	-	-	(1,219,390.38)	-	(1,219,390.38)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 (หลังปรับปรุง)	12,530,765,000.00	1,466,212,817.50	351,180,957.90	22,796,000.00	14,370,954,775.40
ซื้อเพิ่ม	-	289,400.00	17,938,722.75	15,249,039.75	33,477,162.50
รับบริจาค	-	-	327,553.77	-	327,553.77
โอนเปลี่ยนแปลง	-	-	(311,990.00)	(30,084,912.23)	(30,396,902.23)
รับโอน	-	30,084,912.23	311,990.00	-	30,396,902.23
จำหน่าย	-	-	(1,490,827.69)	-	(1,490,827.69)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	12,530,765,000.00	1,496,587,129.73	367,956,406.73	7,960,127.52	14,403,268,663.98
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ยอดคงมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	-	645,853,170.38	245,468,662.31	-	891,321,832.69
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	-	46,286,836.77	15,873,871.04	-	62,160,707.81
จำหน่าย	-	-	(1,187,644.67)	-	(1,187,644.67)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	-	692,140,007.15	260,154,888.68	-	952,294,895.83
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	-	45,642,458.36	16,207,423.38	-	61,849,881.74
โอนเปลี่ยนแปลง	-	-	64,079.55	-	64,079.55
รับโอน	-	-	(64,079.55)	-	(64,079.55)
จำหน่าย	-	-	(1,469,187.24)	-	(1,469,187.24)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	-	737,782,465.51	274,893,124.82	-	1,012,675,590.33
มูลค่าสุทธิตามบัญชี					
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	12,530,765,000.00	774,072,810.35	91,026,069.22	22,796,000.00	13,418,659,879.57
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	12,530,765,000.00	758,804,664.22	93,063,281.91	7,960,127.52	13,390,593,073.65

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 10 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ต่อ)

10.1 ที่ดินบริเวณพุทธมณฑล มีเนื้อที่ 2,500 ไร่ ตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลศาลายา อำเภอนครชัยศรี และตำบลบางกระพิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2509 โดยในวงเล็บปี 2558 สำนักงานได้รวบรวมข้อเท็จจริงจากโฉนดที่ดินบริเวณพุทธมณฑลที่ได้มาจากการรับบริจาค การซื้อ และการเวนคืนตั้งแต่ ปี 2505 - 2506 ซึ่งสำนักงานถือครองอยู่ แล้วบันทึกข้อมูลค่าที่ดินเนื้อที่ 2,018 ไร่ 1 งาน 38 ตารางวา คู่กับบัญชีทุน ด้วยราคาตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครปฐมพิจารณา ตามหนังสือ ที่ กค 0311.18/51 ลงวันที่ 29 มกราคม 2557 ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ย่อหน้าที่ 22 และ 38 สำหรับที่ดินส่วนที่เหลือเนื้อที่ 481 ไร่ 2 งาน 62 ตารางวา สำนักงานอยู่ระหว่างขอความร่วมมือสำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมเข้าสำรวจรังวัดเนื้อที่ที่ดินบริเวณพุทธมณฑล ซึ่งต่อมาสำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมแจ้งว่า ปัจจุบันอยู่ในช่วงระยะเวลาที่พระราชบัญญัติที่ดินราชพัสดุ พ.ศ.2562 มีผลบังคับใช้ สำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมพิจารณาแล้วเห็นว่าที่ดินบริเวณพุทธมณฑล อาจจะเป็นที่ดินราชพัสดุตามพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานจึงได้หารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าที่ดินบริเวณพุทธมณฑลเป็นที่ดินราชพัสดุหรือไม่ ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุดที่ นร 0908/220 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2563 เรื่อง หารือที่ดินพุทธมณฑลซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีบันทึกเรื่อง สถานะของที่ดินพุทธมณฑล เรื่องเสร็จที่ 329/2563 ได้พิจารณาตีความให้ที่ดินบริเวณพุทธมณฑลเป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา 1304 (3) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 และเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา 6 (2) แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 เว้นแต่บริเวณคลองนา (สาธารณประโยชน์) ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ต่อมาสำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครปฐมมีหนังสือ ที่ กค 0318.18/402 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2564 เรื่อง การสำรวจรังวัดจัดทำแผนที่ราชพัสดุแปลงพุทธมณฑล แจ้งว่าสำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครปฐมได้ดำเนินการสำรวจรังวัดจัดทำแผนที่แสดงรายละเอียดการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุแปลงพุทธมณฑลเสร็จเรียบร้อยแล้วปรากฏเนื้อที่ 2,493 ไร่ 1 งาน 64 ตารางวา และขอให้สำนักงานสำรวจรายการที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินราชพัสดุดังกล่าวเพื่อดำเนินการรับขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุต่อไป

ต่อมาในระหว่างปี 2564 สำนักงานใช้ข้อมูลเนื้อที่ตามโฉนดที่ดินที่สำนักงาน โดยสำนักงานพุทธมณฑลถือครองอยู่ จำนวน 2,409 ไร่ 3 งาน 5 ตารางวา มาบันทึกบัญชีรับมูลค่าที่ดินเพิ่มเติมอีกจำนวนเนื้อที่ 391 ไร่ 1 งาน 67 ตารางวา คู่กับบัญชีทุน ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดรายละเอียดตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 18.1 (1) ซึ่งเนื้อที่ตามโฉนดที่ดินดังกล่าว แบ่งเป็นโฉนดที่ดินที่ชื่อกรรมสิทธิ์เป็นของกรมการศาสนา จำนวน 2,135 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา และโฉนดที่ดินซึ่งยังระบุชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์เป็นบุคคลธรรมดา จำนวน 274 ไร่ 76 ตารางวา สำหรับโฉนดที่ดินที่ยังไม่ได้ระบุชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงาน อยู่ระหว่างการดำเนินการขอโอนเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ให้เป็นชื่อของสำนักงาน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 10 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ต่อ)

สำหรับกรณีที่ดินสำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครปฐมขอให้สำนักงานสำรวจรายการที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินราชพัสดุดังกล่าวเพื่อดำเนินการรับขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ นั้น สำนักงานได้ยื่นเรื่องคัดค้านการขึ้นทะเบียนที่ดินบริเวณพุทธมณฑลเป็นที่ราชพัสดุต่อศาลปกครองกลาง ตามคดีหมายเลขคดีที่ 133/2565 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2565 เนื่องจากสำนักงานมีความเห็นว่าที่ดินบริเวณพุทธมณฑลเป็นศาสนสมบัติกลาง ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 รวมทั้งตามมาตรา 7 มาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ประกอบมาตรา 46 (3) แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 กำหนดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงาน คณะสงฆ์และรัฐ โดยการทำนุบำรุง ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์ ค้ำครองและ ส่งเสริม พัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแล รักษา จัดการศาสนสมบัติ พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางศาสนา ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครอง

10.2 อาคารที่ทำการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัด ที่ดินที่ตั้งจึงเป็นกรรมสิทธิ์ของกรมธนารักษ์ แต่ยังมีสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดบางแห่งที่มีที่ตั้งอาคารสำนักงานอยู่ในบริเวณพื้นที่ธรณีสงห์หรือพื้นที่วัดร้าง สำนักงานจึงไม่ได้บันทึกบัญชีที่ดิน

หมายเหตุ 11 สิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตน

	(หน่วย : บาท)
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์
ราคาทุน	
ยอดยกมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	300,000.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	300,000.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	300,000.00
ค่าตัดจำหน่ายสะสม	
ยอดยกมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	59,451.88
ค่าตัดจำหน่ายประจำปี	49,999.83
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	109,451.71
ค่าตัดจำหน่ายประจำปี	49,999.89
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	159,451.60
มูลค่าสุทธิตามบัญชี	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	190,548.29
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	140,548.40

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 12 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น จำนวน 20,745,000.00 บาท (ปี 2563 จำนวน 20,745,000.00 บาท) ได้แก่ พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์ เป็นพระพุทธรูปยืนปางลีลาขนาดใหญ่ หล่อด้วยทองสำริดหนัก 17,543 กิโลกรัม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีอัญเชิญพุทธมณฑล ณ บริเวณใต้ฐานองค์พระประธานเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2498 และได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. 2500 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2525 โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จประกอบพิธีสมโภช เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2525 สำนักงานได้รับรู้มูลค่าพระพุทธรูปดังกล่าว จำนวน 20,745,000.00 บาท คู่กับบัญชีทุน

หมายเหตุ 13 เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น

	2564	2563
รายได้รอการรับรู้จากเงินบริจาคที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง	84,541,531.68	84,397,874.48
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	24.80	39.41
รวม เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	84,541,556.48	84,397,913.89

หมายเหตุ 14 เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น

	2564	2563
เจ้าหนี้อื่น	91,119.45	488,073.37
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	1,635,336.06	1,386,563.29
ใบสำคัญค้างจ่าย	64,026,781.63	31,783,835.89
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น	5,970.00	-
รวม เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	65,759,207.14	33,658,472.55

หมายเหตุ 15 เงินรับฝากระยะสั้น

	2564	2563
เงินรับฝากจากกองทุนพุทธมณฑลนำฝากคลัง	732,218.82	477,105.82
เงินรับฝากอื่นนำฝากคลัง	25,636.00	15,636.00
เงินรับฝากอื่นนำฝากธนาคารพาณิชย์	2,158,985.00	1,230,985.00
เงินประกันอื่นนำฝากคลัง	850,436.25	898,329.00
รวม เงินรับฝากระยะสั้น	3,767,276.07	2,622,055.82

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 16 ภาวะผูกพัน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 สำนักงานมีภาวะผูกพันต่าง ๆ ดังนี้

(1) ภาวะผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

	2564	2563
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,390,315.00	-
อุปกรณ์และอื่น ๆ	3,328,434.50	976,671.40
รวม	7,718,749.50	976,671.40

(หน่วย : บาท)

(2) ภาวะผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ จำแนกตามระยะเวลาของสัญญาได้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2564			2563		
	วงเงินตามสัญญา	สัญญา (ฉบับ)	ภาวะผูกพัน	วงเงินตามสัญญา	สัญญา (ฉบับ)	ภาวะผูกพัน
ไม่เกิน 1 ปี	3,418,946.89	26	3,112,696.89	23,470,755.38	34	18,548,915.38
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	296,390.00	2	296,390.00	-	-	-
รวม	3,715,336.89	28	3,409,086.89	23,470,755.38	34	18,548,915.38

(3) ภาวะผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน จำแนกตามระยะเวลาของสัญญาได้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2564			2563		
	วงเงินตามสัญญา	สัญญา (ฉบับ)	ภาวะผูกพัน	วงเงินตามสัญญา	สัญญา (ฉบับ)	ภาวะผูกพัน
ไม่เกิน 1 ปี	6,879,672.00	1	724,176.00	45,650.00	2	24,900.00
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	109,045,975.20	5	78,687,362.80	117,954,916.80	10	97,689,063.30
รวม	115,925,647.20	6	79,411,538.80	118,000,566.80	12	97,713,963.30

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 17 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 สำนักงานมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องในคดีความต่าง ๆ ซึ่งคดีความยังไม่ถึงที่สุด และอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีสาระสำคัญต่อรายงานการเงิน จำนวน 3 คดี ดังนี้

1) สำนักงานได้ถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายคดีเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบางประการ จำนวน 1 คดี โดยบริษัทแห่งหนึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องสำนักงานและข้าราชการ จำนวน 2 ราย ให้ร่วมกันรับผิดชอบตามสัญญาจ้างทำของ มูลค่าทุนทรัพย์ จำนวน 16,574,999.00 บาท เนื่องจากผู้ฟ้องคดีรับจ้างเหมาจัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์และการทูลทำสายก่าแพงพันทศสถานหญิง เพื่อจัดสร้างช่วงหลวงเวียงแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ มูลค่าตามสัญญา 15,000,000.00 บาท โดยผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2556 แต่ไม่ได้รับชำระเงินตามสัญญาแต่อย่างใด เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2560 ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาให้สำนักงานชำระเงินจำนวน 8,510,632.75 บาท แก่ผู้ฟ้องคดี สำนักงานจึงได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด โดยคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

2) สำนักงานได้ถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายให้ดำเนินคดีฐานความผิดกระทำการละเมิด จำนวน 1 คดี โดยบุคคลหนึ่งซึ่งได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่ง กรณีสำนักงานและพวกรวม จำนวน 9 คน ฐานความผิดละเมิด เรียกค่าเสียหายมูลค่าทุนทรัพย์ จำนวน 1,100,000.00 บาท สืบเนื่องจากโจทก์ได้มีหนังสือร้องเรียนมายังสำนักงานเพื่อตรวจสอบความโปร่งใสของวัดแห่งหนึ่ง แต่ข้อเท็จจริงตามหนังสือร้องเรียนดังกล่าวถูกเปิดเผยออกไปทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายและถูกดำเนินคดี โดยคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างกระบวนการของศาล

3) สำนักงานได้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับข้อหาเปิดเผยความลับ จำนวน 1 คดี โดยบุคคลหนึ่งซึ่งได้ยื่นฟ้องต่อศาลอาญา กรณีสำนักงานและข้าราชการของสำนักงาน จำนวน 4 ราย ได้นำหนังสือร้องเรียนที่เป็นความลับของโจทก์มาเปิดเผย เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหายถูกดำเนินคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา โดยคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างไต่สวนมูลฟ้องของศาล

ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องร้องแล้ว และเชื่อมั่นว่าเมื่อคดีถึงที่สุด จะไม่มีความเสียหายเกิดขึ้นต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสำนักงาน อย่างมีสาระสำคัญ

หมายเหตุ 18 ผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อนและจัดประเภทรายการบัญชีใหม่

18.1 ผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน

(1) ในระหว่างปี 2564 สำนักงานสำรวจพบว่าที่ดินบริเวณพุทธมณฑลมีโฉนดที่ดินที่สำนักงานโดยสำนักงานพุทธมณฑลถือครองอยู่ มีจำนวนทั้งสิ้น 2,409 ไร่ 3 งาน 5 ตารางวา ซึ่งสำนักงานเคยบันทึกบัญชีมูลค่าที่ดินบริเวณพุทธมณฑลไว้แล้วในงวดบัญชีปี 2558 ด้วยจำนวน เนื้อที่ 2,018 ไร่ 1 งาน 38 ตารางวา ดังนั้นสำนักงานจึงพิจารณาบันทึกบัญชีมูลค่าที่ดินเพิ่มเติมอีกจำนวนเนื้อที่ 391 ไร่ 1 งาน 67 ตารางวา คู่กับบัญชีทุน โดยอ้างอิงราคาตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่นครปฐมพิจารณา ตามหนังสือ ที่ กค 0311.18/51 ลงวันที่ 29 มกราคม 2557 คือราคาตารางวาละ 13,000.00 บาท เพื่อให้ที่ดินบริเวณพุทธมณฑลตามที่เคยบันทึกบัญชีไว้ แสดงมูลค่า

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 18 ผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อนและจัดประเภทรายการบัญชีใหม่ (ต่อ)

18.1 ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน (ต่อ)

ตามบัญชีเท่ากับจำนวนเนื้อที่ตามโฉนดที่ดินที่สำนักงาน โดยสำนักงานพุทธมณฑลถือครองอยู่ รวมเป็นเงิน 2,035,371,000.00 บาท เนื่องจากที่ดินบริเวณพุทธมณฑลที่ได้มาจากการรับบริจาค การซื้อ และการเวนคืนตั้งแต่ปี 2505 – 2506 โดยเมื่อบันทึกรายการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดแล้วจะส่งผลให้ที่ดินบริเวณพุทธมณฑลมีราคาตามบัญชีรวม จำนวน 12,530,765,000.00 บาท คิดเป็นเนื้อที่ 2,409 ไร่ 3 งาน 5 ตารางวา

(2) ในงวดบัญชีปี 2563 กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน และให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป มาตรฐานการบัญชีภาครัฐดังกล่าวได้ให้แนวทางปฏิบัติในการบันทึกมูลค่าทุนจากการได้มาของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่มีลักษณะเป็นไปตามคำนิยามสำหรับรายการไม่แลกเปลี่ยนคู่กับบันทึกรายได้ในงวดทันที ต่อมาในงวดบัญชีปี 2564 สำนักงานจึงได้เปลี่ยนนโยบายการบัญชีสำหรับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่ได้มาจากการรับบริจาคจากผู้มีความประสงค์บริจาคให้สำนักงานไว้ใช้ประโยชน์ ซึ่งในงวดบัญชีปีก่อน ๆ สำนักงานได้บันทึกรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์คู่กับเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาวทั้งจำนวน โดยจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าว ส่งผลให้ในรายงานการเงินของสำนักงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2563 มีการแสดงรายการผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562 จำนวน 651,798,847.73 บาท ประกอบด้วยผลสะสมจากการบันทึกเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาวสูงไปจำนวน 626,527,785.02 บาท และรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมต่ำไปด้วยจำนวนเดียวกัน รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาคสูงไป จำนวน 25,271,062.71 บาท และรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิสูงไปด้วยจำนวนเดียวกัน

18.2 การจัดประเภทรายการใหม่

ในงวดบัญชีปี 2564 สำนักงานได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ โดยจัดประเภทรายการให้เป็นไปตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563

จากรายละเอียดข้างต้น การปรับปรุงรายการและจัดประเภทรายการใหม่ดังกล่าวมีผลกระทบต่อการแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย : บาท)			
	ก่อนปรับปรุงและ จัดประเภทใหม่	รายการ ปรับปรุง	รายการ จัดประเภทใหม่	หลังปรับปรุงและ จัดประเภทใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน				
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563				
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	11,383,288,879.57	2,035,371,000.00	-	13,418,659,879.57
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	11,405,413,427.86	2,035,371,000.00	-	13,440,784,427.86
รวมสินทรัพย์	11,532,465,470.64	2,035,371,000.00	-	13,567,836,470.64

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 18 ผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อนและจัดประเภทรายการบัญชีใหม่ (ต่อ)

	ก่อนปรับปรุงและ จัดประเภทใหม่	รายการ ปรับปรุง	รายการ จัดประเภทใหม่	(หน่วย : บาท) หลังปรับปรุงและ จัดประเภทใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน				
ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 (ต่อ)				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	-	-	84,397,874.48	84,397,913.89
			39.41	
เงินรับฝากระยะสั้น	87,019,969.71	-	(84,397,874.48)	2,622,055.82
			(39.41)	
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	626,527,785.02	(626,527,785.02)	-	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	630,156,785.02	(626,527,785.02)	-	3,629,000.00
รวมหนี้สิน	755,637,132.47	(626,527,785.02)	-	129,109,347.45
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน				
ทุน	10,520,316,405.92	2,035,371,000.00	-	12,555,687,405.92
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	256,511,932.25	626,527,785.02	-	883,039,717.27
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	10,776,828,338.17	2,035,371,000.00	-	13,438,727,123.19
		626,527,785.02		
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	11,532,465,470.64	2,035,371,000.00	-	13,567,836,470.64
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน				
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2563				
รายได้				
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	30,305,472.71	(25,271,062.71)	-	5,034,410.00
รวมรายได้	4,854,067,430.93	(25,271,062.71)	-	4,828,796,368.22
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่าย	142,762,803.40	-	3,377,093.50	146,139,896.90
ค่าวัสดุ	25,827,524.00	-	(3,377,093.50)	22,450,430.50
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	3,344,616.66	(25,271,062.71)	-	(21,926,446.05)

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 18 ผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อนและจัดประเภทรายการบัญชีใหม่ (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

	ก่อนปรับปรุงและ จัดประเภทใหม่	รายการ ปรับปรุง	รายการ จัดประเภทใหม่	หลังปรับปรุงและ จัดประเภทใหม่
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562				
ทุน	10,520,316,405.92	2,035,371,000.00	-	12,555,687,405.92
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	253,167,315.59	25,271,062.71	-	904,966,163.32
		626,527,785.02		
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	10,773,483,721.51	2,035,371,000.00	-	13,460,653,569.24
		25,271,062.71		
		626,527,785.02		
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2563				
ทุน	10,520,316,405.92	2,035,371,000.00	-	12,555,687,405.92
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	256,511,932.25	626,527,785.02	-	883,039,717.27
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	10,776,828,338.17	2,035,371,000.00	-	13,438,727,123.19
		626,527,785.02		

หมายเหตุ 19 รายได้จากงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบบุคลากร	375,533,862.01	379,905,904.17
รายได้จากงบดำเนินงาน	150,462,970.06	183,310,895.94
รายได้จากงบลงทุน	28,708,137.28	7,023,831.98
รายได้จากงบเงินอุดหนุน	4,092,265,074.18	3,942,457,382.45
รายได้จากงบกลาง	277,470,629.43	265,734,789.25
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	9,061,509.30	17,588,786.12
หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ	(4,928,751.95)	(15,031,695.88)
รวม รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน - สุทธิ	4,928,573,430.31	4,780,989,894.03
รายได้จากงบดำเนินงาน	9,972,493.06	10,405,333.04
รายได้จากงบลงทุน	17,532,603.63	29,043,169.50
รายได้จากงบเงินอุดหนุน	177,142.25	660,730.46
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	326,357.08	1,867,631.19
รวม รายได้จากงบประมาณปีก่อน ๆ - สุทธิ	28,008,596.02	41,976,864.19
รวม รายได้จากงบประมาณ	4,956,582,026.33	4,822,966,758.22

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 20 รายได้จากเงินกู้และรายได้จากรัฐบาล

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล	64,740,000.00	-
หัก เบิกเงินส่งคืนเงินกู้ของรัฐบาล	(116,000.00)	-
รวม รายได้จากเงินกู้และรายได้จากรัฐบาล	64,624,000.00	-

ในงวดปี 2564 สำนักงานได้รับจัดสรรเงินกู้โครงการเงินอุดหนุนให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เพื่อให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 रुपये 2,000.00 บาท

หมายเหตุ 21 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
รายได้จากการรับสมัครสอบเข้าบรรจุข้าราชการ	-	795,200.00
รายได้จากการรับสมัครสอบเข้าบรรจุเป็นพนักงานราชการ	188,400.00	-
รวม รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	188,400.00	795,200.00

หมายเหตุ 22 รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
รายได้จากเงินบริจาคที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง	-	10,500.00
รายได้จากการรับบริจาค - ครุภัณฑ์	327,553.77	4,999,490.00
รายได้จากการรับบริจาค - ครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์และวัสดุ	32,830.00	24,420.00
รวม รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	360,383.77	5,034,410.00

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 23 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
เงินเดือน	363,666,337.55	363,605,582.08
ค่าล่วงเวลา	3,620,024.20	3,935,809.44
ค่าจ้าง	11,899,117.13	13,898,320.00
ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	4,743,716.00	4,706,168.70
ค่ารักษาพยาบาล	29,727,999.37	28,256,586.22
เงินช่วยการศึกษาบุตร	2,614,416.00	2,685,029.00
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	63,030.00	403,774.80
เงินชดเชย กบข.	6,073,622.65	6,013,695.51
เงินสมทบ กบข.	9,107,002.94	9,020,189.69
เงินสมทบ กสจ.	325,392.98	356,522.40
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	97,732.00	141,509.94
ค่าเช่าบ้าน	13,139,609.38	13,040,664.73
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่ง	735,561.29	691,869.88
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	129,715.50	134,376.67
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	445,943,276.99	446,890,099.06

หมายเหตุ 24 ค่าบำเหน็จบำนาญ

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
บำนาญ	177,532,365.36	163,975,456.35
เงินช่วยค่าครองชีพ	5,645,093.31	5,760,181.78
บำเหน็จ	9,231,357.35	8,749,033.35
บำเหน็จตกทอด	2,297,874.94	5,853,828.05
บำเหน็จดำรงชีพ	12,555,736.75	14,473,123.45
ค่ารักษาพยาบาล	19,173,722.07	17,351,936.08
เงินช่วยการศึกษาบุตร	340,230.00	482,233.25
บำเหน็จบำนาญอื่น	590,046.09	281,992.53
รวม ค่าบำเหน็จบำนาญ	227,366,425.87	216,927,784.84

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 25 ค่าตอบแทน

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
ค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงาน	430,861.62	89,700.00
รวม ค่าตอบแทน	430,861.62	89,700.00

หมายเหตุ 26 ค่าใช้สอย

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	4,010,177.90	11,890,968.35
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	6,871,568.31	10,058,067.78
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	3,485,193.59	3,935,435.01
ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง	7,226,127.19	7,883,739.58
ค่าจ้างเหมาบริการ	49,601,804.25	69,144,317.68
ค่าธรรมเนียม	313,373.00	89,200.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	600,000.00	587,096.77
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	268,099.63	466,289.00
ค่าเช่า	25,280,282.97	22,876,189.65
ค่าจัดหาสินทรัพย์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	12,117,433.41	3,377,093.50
ค่าใช้จ่ายผลักส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	1,041,138.28	981,711.65
ค่าประชาสัมพันธ์	2,710,318.43	2,551,338.42
ค่าใช้จ่ายอื่น	948,309.23	12,298,449.51
รวม ค่าใช้สอย	114,473,826.19	146,139,896.90

หมายเหตุ 27 ค่าสาธารณูปโภค

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
ค่าไฟฟ้า	13,588,788.11	16,859,811.44
ค่าน้ำประปา	514,475.81	400,214.05
ค่าโทรศัพท์	3,575,191.24	3,600,840.45
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	9,783,816.32	7,427,112.00
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลขและขนส่ง	2,899,269.49	3,152,502.60
รวม ค่าสาธารณูปโภค	30,361,540.97	31,440,480.54

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 28 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	2564	2563
ค่าเสื่อมราคา - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	45,642,458.36	46,286,836.77
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์	16,207,423.38	15,873,871.04
ค่าตัดจำหน่าย - สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	49,999.89	49,999.83
รวม ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	61,899,881.63	62,210,707.64

หมายเหตุ 29 ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

	2564	2563
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนดำเนินงาน - ภาคครัวเรือน	1,225,575,775.00	1,225,550,900.00
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนดำเนินงาน - องค์กรไม่หวังผลกำไร	2,861,864,219.49	2,698,935,279.08
ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือตามมาตรการของรัฐ	64,624,000.00	-
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการลงทุน		
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนการลงทุน - องค์กรไม่หวังผลกำไร	-	49,755.00
รวม ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	4,152,063,994.49	3,924,535,934.08

หมายเหตุ 30 ค่าใช้จ่ายอื่น

	2564	2563
ขาดทุนสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์	21,640.45	31,745.71
ค่าใช้จ่ายอื่น	125,779.14	6,035.00
รวม ค่าใช้จ่ายอื่น	147,419.59	37,780.71

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน

31.1 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564

	(หน่วย : บาท)				
รายการ	งบสุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากรภาครัฐ					
งบบุคลากร	380,036,213.63	-	-	380,036,213.63	-
งบดำเนินงาน	13,606,600.00	-	-	13,606,112.93	487.07
งบเงินอุดหนุน	1,225,572,400.00	-	-	1,225,568,900.00	3,500.00
รวม	1,619,215,213.63	-	-	1,619,211,226.56	3,987.07

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

31.1 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564 (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ /สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : พื้นฐานด้าน การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์					
ผลผลิต : พระพุทธศาสนา ได้รับการทำนุบำรุง ส่งเสริม					
งบดำเนินงาน	119,995,990.00	-	4,638,777.27	106,195,693.42	9,161,519.31
งบลงทุน	28,070,010.00	500,000.00	14,394,383.50	12,972,704.76	202,921.74
งบเงินอุดหนุน	722,975,316.00	1,079,000.00	-	692,826,173.58	29,070,142.42
งบรายจ่ายอื่น	4,646,000.00	-	47,807.86	3,648,396.60	949,795.54
รวม	875,687,316.00	1,579,000.00	19,080,968.63	815,642,968.36	39,384,379.01
ผลผลิต : พระพุทธศาสนา ได้รับการส่งเสริมและ เผยแผ่กิจกรรม					
งบดำเนินงาน	33,770,500.00	-	2,468,777.34	26,497,530.05	4,804,192.61
งบลงทุน	28,254,444.00	-	11,610,383.37	16,538,127.52	105,933.11
งบเงินอุดหนุน	248,795,140.00	-	-	244,112,175.94	4,682,964.06
งบรายจ่ายอื่น	5,835,660.00	-	249,026.00	2,592,839.25	2,993,794.75
รวม	316,655,744.00	-	14,328,186.71	289,740,672.76	12,586,884.53
ผลผลิต : ผู้ได้รับการศึกษา พระปริยัติธรรม					
งบดำเนินงาน	2,927,040.00	-	398,575.38	1,644,647.63	883,816.99
งบเงินอุดหนุน	653,903,060.00	-	-	625,452,168.60	28,450,891.40
งบรายจ่ายอื่น	2,000,000.00	-	-	1,674,746.10	325,253.90
รวม	658,830,100.00	-	398,575.38	628,771,562.33	29,659,962.29

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน (ต่อ)

31.1 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564 (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ /สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : ยุทธศาสตร์สร้าง ความเสมอภาคทาง การศึกษา โครงการ : สนับสนุนค่าใช้จ่าย ในการจัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับอนุบาล จนถึง การศึกษาขั้นพื้นฐาน งบเงินอุดหนุน	1,096,273,000.00	-	-	1,088,604,404.00	7,668,596.00
รวม	1,096,273,000.00	-	-	1,088,604,404.00	7,668,596.00
แผนงาน : บูรณาการขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ โครงการ : เสริมสร้างสังคม พหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง งบเงินอุดหนุน	240,053,500.00	-	-	212,895,340.00	27,158,160.00
รวม	240,053,500.00	-	-	212,895,340.00	27,158,160.00
โครงการ : ให้ความช่วยเหลือ บรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้าน การศึกษาในช่วงการแพร่ ระบาดของโรคโควิด-19 งบเงินอุดหนุน	68,416,000.00	-	-	64,660,000.00	3,756,000.00
รวม	68,416,000.00	-	-	64,660,000.00	3,756,000.00
รวมทั้งสิ้น	4,875,130,873.63	1,579,000.00	33,807,730.72	4,719,526,174.01	120,217,968.90

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน (ต่อ)

31.1 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564 (ต่อ)

หมายเหตุ

1. กรมบัญชีกลางโอนเงินงบกลางรายการเงินเลื่อนเงินเดือนและปรับวุฒิข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เข้างบบุคลากร ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0412.3/47767 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2564 จำนวน 1,146,213.63 บาท

2. สำนักงบประมาณพิจารณาอนุมัติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรับโอนเงินจัดสรรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบุคลากรภาครัฐ งบดำเนินงาน จำนวน 897,100.00 บาท ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร.1714/17406 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2564

3. การเบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน จำนวน 2 หน่วยงาน ดังนี้

3.1 สำนักงานโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิตพระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายการโครงการพัฒนาช่วงหลวงเวียงแก้วตามสัญญาจ้างขุดคันขุดแต่งทางโบราณคดีในพื้นที่ช่วงหลวงเวียงแก้ว ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ให้สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่เบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พค 0001/4383 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 จำนวน 6,123,384.00 บาท

3.2 สำนักงานโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิตพระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรม งบลงทุน รายการค่าปรับปรุงซ่อมแซมถนน asphalt concrete รอบพุทธมณฑล (ถนนสาย ก,ข และ ค) งานผิวทางหนา 5 เซนติเมตร ยาว 6.0 กิโลเมตร กว้าง 6.70 เมตร โดยให้กรมการทหารช่างเบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พค 0001/1072 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564 จำนวน 33,930,000.00 บาท โดยหลังดำเนินการเสร็จสิ้นมีงบประมาณคงเหลือจำนวน 32,444.00 บาท กรมการทหารช่างส่งคืนงบประมาณเบิกจ่ายแทนกันคืนให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน (ต่อ)

31.2 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายจากเงินกู้ไว้เบิกเหลื่อมปี ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบบุคลากร เบิกเหลื่อมปี (สุทธิ)	เบิกจ่าย	คงเหลือ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563			
แผนงาน : พื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์			
ผลผลิต : พระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม			
งบดำเนินงาน	6,608,425.63	5,961,839.23	646,586.40
งบลงทุน	12,973,601.40	12,973,601.40	-
งบเงินอุดหนุนทั่วไป	174,000.00	174,000.00	-
งบรายจ่ายอื่น	37,926.15	37,926.15	-
รวม	19,793,953.18	19,147,366.78	646,586.40
ผลผลิต : พระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมและเผยแผ่ หลักธรรม			
งบดำเนินงาน	2,084,288.45	1,933,898.00	150,390.45
งบลงทุน	3,339,662.23	3,339,662.23	-
งบรายจ่ายอื่น	305,242.29	259,325.93	45,916.36
รวม	5,729,192.97	5,532,886.16	196,306.81
ผลผลิต : ผู้ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรม			
งบลงทุน	469,870.00	469,870.00	-
รวม	469,870.00	469,870.00	-
รวมทั้งสิ้น	25,993,016.15	25,150,122.94	842,893.21

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการกู้เงินไว้เบิกเหลื่อมปีจากเงินงบประมาณปีก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 43 และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ข้อ 106 โดยก่อนนี้ผูกพันแล้ว จำนวน 161,784.00 บาท คงเหลือ จำนวน 681,109.21 บาท ไม่ได้มีการขยายการกู้เงินไว้เบิกเหลื่อมปีทำให้มีการปรับไปปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน (ต่อ)

31.3 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ /สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากรภาครัฐ					
งบบุคลากร	382,325,300.00	-	-	382,027,136.92	298,163.08
งบค่านิมนต์	13,594,100.00	-	-	13,408,861.53	185,238.47
งบเงินอุดหนุน	1,225,572,400.00	-	-	1,225,552,100.00	20,300.00
รวม	1,621,491,800.00	-	-	1,620,988,098.45	503,701.55
แผนงาน : พื้นฐานตำบล การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากร มนุษย์					
ผลผลิต : พระพุทธศาสนา ได้รับการทำนุบำรุง ส่งเสริม					
งบค่านิมนต์	126,187,340.00	-	6,608,425.63	114,383,870.74	5,195,043.63
งบลงทุน	19,044,615.00	-	12,973,601.40	5,995,136.98	75,876.62
งบเงินอุดหนุน	631,629,810.00	-	174,000.00	598,216,380.29	33,239,429.71
งบรายจ่ายอื่น	3,336,600.00	-	37,926.15	2,903,126.78	395,547.07
รวม	780,198,365.00	-	19,793,953.18	721,498,514.79	38,905,897.03
ผลผลิต : พระพุทธศาสนา ได้รับการส่งเสริมและ เผยแผ่กิจกรรม					
งบค่านิมนต์	58,685,820.20	-	2,084,288.45	52,922,929.69	3,678,602.06
งบลงทุน	4,729,988.00	-	3,339,662.23	1,291,365.00	98,960.77
งบเงินอุดหนุน	210,486,500.00	-	-	208,144,989.23	2,341,510.77
งบรายจ่ายอื่น	9,489,991.80	-	305,242.29	9,159,849.90	24,899.61
รวม	283,392,300.00	-	5,729,192.97	271,519,133.82	6,143,973.21

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน (ต่อ)

31.3 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ /สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : พื้นฐานด้าน การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ (ต่อ) ผลผลิต : ผู้ได้รับการศึกษา พระปริยัติธรรม					
งบดำเนินงาน	2,310,000.00	-	-	1,951,750.90	358,249.10
งบเงินอุดหนุน	666,099,100.00	-	-	661,259,852.02	4,839,247.98
งบลงทุน	957,600.00	-	469,870.00	464,800.00	22,930.00
งบรายจ่ายอื่น	2,770,000.00	-	-	2,520,571.00	249,429.00
รวม	672,136,700.00	-	469,870.00	666,196,973.92	5,469,856.08
แผนงาน : ยุทธศาสตร์สร้าง ความเสมอภาคทาง การศึกษา โครงการ : สนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการจัด การศึกษาตั้งแต่ระดับ อนุบาลจนจบ					
งบดำเนินงาน	750,000.00	-	-	-	750,000.00
งบเงินอุดหนุน	1,073,066,160.00	-	-	1,066,792,927.00	6,273,233.00
งบรายจ่ายอื่น	1,042,740.00	-	-	185,315.00	857,425.00
รวม	1,074,858,900.00	-	-	1,066,978,242.00	7,880,658.00

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน (ต่อ)

31.3 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ /สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บูรณาการ ขับเคลื่อนการแก้ไข ปัญหาจังหวัดชายแดน ภาคใต้ โครงการ : เสริมสร้างสังคม พหุวัฒนธรรมที่ เข้มแข็ง งบเงินอุดหนุน	186,017,600.00	-	-	172,841,987.67	13,175,612.33
รวม	186,017,600.00	-	-	172,841,987.67	13,175,612.33
รวมทั้งสิ้น	4,618,095,665.00	-	25,993,016.15	4,520,022,950.65	72,079,698.20

31.4 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายจากเงินกู้ไว้เบิกเหลื่อมปี ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบกันไว้ เบิกเหลื่อมปี (สุทธิ)	เบิกจ่าย	คงเหลือ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 แผนงาน : พื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิต : พระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม งบดำเนินงาน	1,754,934.20	1,698,123.60	56,810.60
งบลงทุน	9,561,992.00	4,557,992.00	5,004,000.00
รวม	11,316,926.20	6,256,115.60	5,060,810.60
ผลผลิต : พระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่ หลักธรรม งบดำเนินงาน	2,490,123.12	2,469,123.12	21,000.00
งบลงทุน	24,061,377.50	24,061,377.50	-
งบเงินอุดหนุน	156,931.96	156,931.96	-
รวม	26,708,432.58	26,687,432.58	21,000.00

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 31 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบันและปีก่อน (ต่อ)

31.4 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายจากเงินกู้ไว้เบิกเหลื่อมปี ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบบุคลากร เบิกเหลื่อมปี (สุทธิ)	เบิกจ่าย	คงเหลือ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (ต่อ) แผนงาน : พื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ (ต่อ) ผลผลิต : ผู้ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรม			
งบลงทุน	10,874.80	9,088.40	1,786.40
งบรายจ่ายอื่น	1,688,750.00	1,688,750.00	-
รวม	1,699,624.80	1,697,838.40	1,786.40
รวมทั้งสิ้น	39,724,983.58	34,641,386.58	5,083,597.00

รายงานรายได้แผ่นดิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

	2564	(หน่วย : บาท) 2563
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	5,908,511.55	10,480,456.46
รวม รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ	5,908,511.55	10,480,456.46
รายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ	5,908,511.55	10,480,456.46
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	(5,908,486.75)	(10,480,417.05)
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	24.80	39.41
ปรับ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	(24.80)	(39.41)
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	-	-

	2564	(หน่วย : บาท) 2563
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี		
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	26,217.00	46,905.00
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	15,578.88	65,940.70
รายได้อื่น	5,866,715.67	10,367,610.76
รวม รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	5,908,511.55	10,480,456.46

“
...ฝนตกลงมาทีละหยาดๆ
ก็ยอมทำภาชนะที่รองรับน้ำให้เต็มได้
การทำบุญแม่ทีละน้อยๆ
ก็ยอมทำให้บุญเต็มขึ้นมาได้...”

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราชเจ้าองค์ที่ 19 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
หนังสือญาณสังวร 101 สารธรรม

ส่วนที่ 4

ภาคผนวก

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ที่	หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
1	หน้าห้องผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	0 2441 7900-2	0 2441 7902
2	หน้าห้องรองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1	0 2441 7903-4	0 2441 7904
3	หน้าห้องรองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2	0 2441 7905-6	0 2441 7906
4	หน้าห้องรองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 3	0 2441 7908-9	0 2441 7909
5	ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 1	0 2441 7910	
6	ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2	0 2441 7911	
7	ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 3	0 2441 7912	
8	ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 4	0 2441 7913	
9	งานช่วยผู้อำนวยการผู้ตรวจราชการ	0 2441 7915	0 2441 7914
กลุ่มงานขึ้นตรงกับผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ			
10	กลุ่มตรวจสอบภายใน	0 2441 7917	0 2441 7917
11	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	0 2441 7918	0 2441 7918
12	กลุ่มส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม	0 2441 7919	0 2441 7919
13	กลุ่มป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	0 2441 7920	0 2441 7920
สำนักงานเลขานุการกรม			
14	หน้าห้องเลขานุการกรม	0 2441 7922-3	0 2441 7923
15	ฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2441 7925	0 2441 7924
16	กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล	0 2441 7926-7	0 2441 7927
17	กลุ่มงานวินัย	0 2441 7921	0 2441 7921
18	กลุ่มบริหารการเงิน บัญชี และงบประมาณ	0 2441 7928-30	0 2441 7931
19	กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน	0 2441 7932-3	0 2441 7932
20	กลุ่มนิติการ	0 2441 7934-5	0 2441 7935

ที่	หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
สำนักงานเลขานุการกรม (ต่อ)			
21	กลุ่มรับเรื่องราวจ้างทุกซ์และประสานราชการ	0 2441 7936-7	0 2441 7937
22	กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	0 2441 7938-9	0 2441 7939
23	กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ	0 2441 7940	0 2441 7941
24	ฝ่ายพัสดุและยานพาหนะ	0 2441 7942-4	0 2441 7944-5
25	หมวดดยานพาหนะ	0 2441 7946	
กองพุทธศาสนศึกษา			
26	หน้าห้อง ฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2441 7949	0 2441 7949
27	กลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	0 2441 7950	0 2441 7950
28	กลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลี	0 2441 7951	0 2441 7951
กองพุทธศาสนสถาน			
29	หน้าห้อง ฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2441 7954	0 2441 7953
30	กลุ่มศาสนสถานและควบคุมทะเบียนวัด	0 2441 7955-6	
31	กลุ่มบูรณะพัฒนาวัดและศาสนสงเคราะห์	0 2441 7957	0 2441 7957
32	ฝ่ายออกแบบและก่อสร้าง	0 2441 7958	0 2441 7958
33	ฝ่ายสำรวจและรังวัดที่ดิน	0 2441 7959	0 2441 7959
สำนักงานพุทธมณฑล			
34	หน้าห้องผู้อำนวยการสำนักงานพุทธมณฑล	0 2441 7961-2	0 2441 7962
35	ฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2441 7963	0 2441 7963
36	กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก	0 2441 7964	
37	กลุ่มกิจกรรมและการเรียนรู้	0 2441 7965-6	0 2441 7966
38	ฝ่ายอุทยาน	0 2441 7967-8	
39	ฝ่ายอาคารสถานที่	0 2441 7969	0 2441 7969
40	กลุ่มรักษาความปลอดภัย	0 2441 7970	

ที่	หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
สำนักงานศาสนสมบัติ			
41	หน้าห้อง	0 2441 7980	
42	ฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2441 7981	0 2441 7981
43	กลุ่มจัดการศาสนสมบัติส่วนกลางและวัดร้าง	0 2441 7982	0 2441 7982
44	กลุ่มจัดการศาสนสมบัติส่วนภูมิภาค	0 2441 7983	0 2441 7983
45	กลุ่มทะเบียนและสัญญา	0 2441 7984	0 2441 7984
46	กลุ่มกองทุนศาสนสมบัติ (ชั้น 1)	0 2441 7985	0 2441 7985
47	กลุ่มกองทุนศาสนสมบัติ (ชั้น 3)	0 2441 7986	
48	กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ	0 2441 7979	
สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม			
49	หน้าห้อง ฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2441 7988	0 2441 7988
50	กลุ่มงานมหาเถรสมาคม	0 2441 7989	
51	กลุ่มงานในสมเด็จพระสังฆราช	0 2441 7990	
52	กลุ่มกิจการคณะสงฆ์	0 2441 7998	0 2441 7998
53	กลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา	0 2441 7992	0 2441 7992
54	สถาบันพระสังฆาธิการ	0 3228 2260-1	
กองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา			
55	หน้าห้อง ฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2441 7994	
56	กลุ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนา	0 2441 7995-6	0 2441 7995-6
57	กลุ่มวิเทศสัมพันธ์และวิชาการพระพุทธศาสนา	0 2441 7997	0 2441 7997

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
76 จังหวัด ทั่วประเทศ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
1	กระบี่	0 7562 2980, 0 7562 2908	0 7562 2908, 0 7562 2980	kbi@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดกระบี่ 9/10 ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ 81000
2	กาญจนบุรี	0 3456 4280, 0 3456 4282, 0 3456 4287	0 3456 4282	kri@onab.go.th	อาคารสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดกาญจนบุรี ถนนแม่น้ำแม่กลอง ตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 71000
3	กาฬสินธุ์	0 4381 4985	0 4381 5003	ksn@onab.go.th	อาคารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด กาฬสินธุ์ (เดิม) 99/18 ถนนสนามบิน ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
4	กำแพงเพชร	0 5570 5177-9	0 5570 5178	kpt@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดกำแพงเพชร ชั้น 2 ถนนกำแพงเพชร-สุโขทัย ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 62000
5	ขอนแก่น	0 4323 8356-8	0 4323 8358	kkn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น ชั้น 3 (หลังใหม่) ถนนศูนย์ราชการ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000
6	จันทบุรี	0 3932 7116	0 3932 7116	cti@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ชั้น 3 ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000
7	ฉะเชิงเทรา	0 3851 4071, 0 3853 5113	0 3851 4071, 0 3853 5113	cco@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดฉะเชิงเทรา ชั้น 1 ถนนเรืองวุฒิ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
8	ชลบุรี	0 3828 6418, 0 3828 6428	0 3828 6418	cbi@onab.go.th	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชลบุรี วัดสวนตาล (ร้าง) ถนนโรงพยาบาลเก่า ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
9	ชัยนาท	0 5641 4559	0 5641 4559	cnt@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดชัยนาท ถนนพรหมประเสริฐ อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท 17000

ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
10	ชัยภูมิ	0 4405 6375-6	0 4405 6375-6	cpm@onab.go.th	อนุพุทธมณฑลจังหวัดชัยภูมิ ถนนชัยภูมิ-หนองบัวแดง ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000
11	ชุมพร	0 7763 0806	0 7763 0807	cpn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดชุมพร ชั้น 4 ถนนไตรรัตน์ ตำบลนาชะอัง อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร 86000
12	เชียงราย	0 5374 4047	0 5371 6353	cri@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดเชียงราย ถนนฤทธิประศาสน์ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57000
13	เชียงใหม่	0 5311 2671	0 5311 2672	cmi@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ ชั้น 4 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300
14	ตรัง	0 7521 2912	0 7521 4835	trg@onab.go.th	อาคารหอประชุมพุทธคุณพาหุง ถนนพระราม 6 ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง 92000
15	ตราด	0 3952 5491	0 3952 5493	trt@onab.go.th	อาคารพระปริยัติธรรมวัดโยธานิมิต พระอารามหลวง ถนนเทศบาล4 ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด 23000
16	ตาก	0 5551 3188	0 5554 1234	tak@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดตาก (หลังเก่า) ชั้น 1 ถนนพหลโยธิน ตำบลหนองหลวง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก 63000
17	นครนายก	0 3731 5490	0 3731 5490	nyk@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดนครนายก ชั้น 1 ถนนสุวรรณศร ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก 26000
18	นครปฐม	0 3424 4505	0 3424 4506	npt@onab.go.th	ชั้น 5 ศาลากลางจังหวัดนครปฐม (ส่วนต่อขยาย) ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
19	นครพนม	0 4251 6315	0 4251 6316	npm@onab.go.th	อาคารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนอภิบาลบัญชา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000
20	นครราชสีมา	0 4424 6063, 0 4425 4068	0 4425 4069	nma@onab.go.th	348 ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000
21	นครศรีธรรมราช	0 7534 4714, 0 7535 7800, 0 7535 7856	0 7535 7800, 0 7535 7856	nrt@onab.go.th	840 ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000
22	นครสวรรค์	0 5680 3595-6	0 5680 3597	nsm@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ (หลังใหม่) ชั้น 5 ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60000
23	นนทบุรี	0 2950 3024	0 2950 3024	nbi@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ชั้น 2 (อาคาร 3 ชั้น) ถนนรัตนาธิเบศร์ ตำบลบางกะสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
24	นราธิวาส	0 7354 2683	0 7354 2684	nwt@onab.go.th	พุทธมณฑลจังหวัดนราธิวาส ตำบลลำภู อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส 96000
25	น่าน	0 5477 5637	0 5477 5587	nan@onab.go.th	เลขที่ 43 ถนนหน่อคำ ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน 55000
26	บึงกาฬ	0 4249 2488	0 4249 2489	bkn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดบึงกาฬ ชั้น 3 ถนนบึงกาฬ-นครพนม ตำบลบึงกาฬ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ 38000
27	บุรีรัมย์	0 4466 6546	0 4466 6546	brm@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์ ชั้น 1 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
28	ปทุมธานี	0 2581 1189	0 2581 1148	pte@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดปทุมธานี ชั้น 5 ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000
29	ประจวบคีรีขันธ์	0 3260 4637	0 3260 4637	pkn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนสละชีพ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000

ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
30	ปราจีนบุรี	0 3745 4508	0 3745 4507	pri@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดปราจีนบุรี ชั้น 3 ตำบลไม้เค็ด อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25230
31	ปัตตานี	0 7333 7759	0 7333 7714	ptn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดปัตตานี ชั้น 2 ตึก 1 ถนนเดชา ตำบลสะพานหิน อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000
32	พระนครศรีอยุธยา	0 3533 5403	0 3533 5468	aya@onab.go.th	ศูนย์ราชการจังหวัด ชั้น 4 (อาคาร 4 ชั้น) ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000
33	พะเยา	0 5448 0163	0 5448 4839	pyo@onab.go.th	อาคารเลขที่ 73/6 ถนนดอนสนาม ตำบลเวียง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000
34	พังงา	0 7641 3908, 0 7641 3910	0 7641 3908	pna@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดพังงา ชั้น 3 ถนนพังงา-ทับปุด ตำบลถ้ำน้ำผุด อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา 82000
35	พัทลุง	0 7461 7035, 0 7461 7039	0 7461 7040	plg@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดพัทลุง (หลังใหม่) ชั้น 4 ถนนรามศวร์ ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง 93000
36	พิจิตร	0 5661 4977	0 5661 4978	pck@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดพิจิตร ชั้น 2 ตำบลท่าหลวง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร 66000
37	พิษณุโลก	0 5524 8057	0 5524 8057	plk@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก ชั้น 4 ถนนวังจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000
38	เพชรบุรี	0 3240 0737	0 3240 0739	pbi@onab.go.th	โรงเรียนวัดดอนไก่เตี้ย (เดิม) ถนนดำเนินเกษม ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
39	เพชรบูรณ์	0 5671 3174-5	0 5671 1824	pnb@onab.go.th	วัดมหาธาตุ ถนนนิกรบำรุง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000
40	แพร่	0 5453 1208	0 5453 1208	pre@onab.go.th	โรงเรียนวัดเมธังกราวาส ถนนสันเมืองหลวง ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 54000
41	ภูเก็ต	0 7622 1943	0 7622 1944	pkt@onab.go.th	วัดวิชิตสังฆาราม ถนนริศวรร ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 83000
42	มหาสารคาม	0 4377 7795-6	0 4377 7797	mkm@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม ชั้น 3 (ห้อง 305) ถนนเลี้ยวเมือง มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด ตำบลวางน่าง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44000
43	มุกดาหาร	0 4261 1089, 0 4261 4090	0 4261 4521	mdh@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดมุกดาหาร (หลังใหม่) ชั้น 2 ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 49000
44	แม่ฮ่องสอน	0 5361 4494	0 5361 4494	msn@onab.go.th	เลขที่ 21/1 อาคารผู้สูงวัยวัดม่วยต่อ ตำบลจองคำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58000
45	ยโสธร	0 4571 5477-8	0 4571 5477-8	yst@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดยโสธร (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนแจ้งสนิท ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร 35000
46	ยะลา	0 7320 3652	0 7320 3650	yla@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดยะลา อาคาร 2 ชั้น 2 ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000
47	ร้อยเอ็ด	0 4351 1053	0 4351 2828	ret@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนเทวาภิบาล ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
48	ระนอง	0 7781 3760-1	0 7781 3760	rng@onab.go.th	ถนนเรืองราษฎร์ ตำบลเขานิวเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง 85000
49	ระยอง	0 3861 5360-1	0 3861 5360	ryg@onab.go.th	เลขที่ 129 หมู่ 4 ตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง 21000
50	ราชบุรี	0 3232 3515	0 3232 3515	rbr@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดราชบุรี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี 70000
51	ลพบุรี	0 3642 2044	0 3642 2166	lri@onab.go.th	ถนนพหลโยธิน ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
52	ลำปาง	0 5482 1572	0 5482 1572	lpg@onab.go.th	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง ถนนวัดม่อนจำศีล ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52000
53	ลำพูน	0 5351 1460	0 5351 1460-1	lpn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดลำพูน ถนนอินททยงศ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 51000
54	เลย	0 4286 1574	0 4286 1574	lei@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดเลย ชั้น 5 ถนนมลิวรรณ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000
55	ศรีสะเกษ	0 4562 2645	0 4561 7909	ssk@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนเทพา ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ 33000
56	สกลนคร	0 4271 5275	0 4271 5274	snk@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดสกลนคร (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนศูนย์ราชการ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 47000
57	สงขลา	0 7432 3088	0 7432 3105	ska@onab.go.th	ศูนย์ราชการจังหวัดสงขลา ชั้น 3 อาคารสำนักงานหนังสือเดินทางเก่า ถนนราชดำเนิน ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000

ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
48	ระนอง	0 7781 3760-1	0 7781 3760	rng@onab.go.th	ถนนเรืองราษฎร์ ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง 85000
49	ระยอง	0 3861 5360-1	0 3861 5360	ryg@onab.go.th	เลขที่ 129 หมู่ 4 ตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง 21000
50	ราชบุรี	0 3232 3515	0 3232 3515	rbr@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดราชบุรี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี 70000
51	ลพบุรี	0 3642 2044	0 3642 2166	lri@onab.go.th	ถนนพหลโยธิน ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
52	ลำปาง	0 5482 1572	0 5482 1572	lpg@onab.go.th	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง ถนนวัดม่อนจำศีล ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52000
53	ลำพูน	0 5351 1460	0 5351 1460-1	lpn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดลำพูน ถนนอินททยงยศ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 51000
54	เลย	0 4286 1574	0 4286 1574	lei@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดเลย ชั้น 5 ถนนมลิวรรณ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000
55	ศรีสะเกษ	0 4562 2645	0 4561 7909	ssk@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนเทพา ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ 33000
56	สกลนคร	0 4271 5275	0 4271 5274	snk@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดสกลนคร (หลังเก่า) ชั้น 2 ถนนศูนย์ราชการ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร 47000
57	สงขลา	0 7432 3088	0 7432 3105	ska@onab.go.th	ศูนย์ราชการจังหวัดสงขลา ชั้น 3 อาคารสำนักงานหนังสือเดินทางเก่า ถนนราชดำเนิน ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000

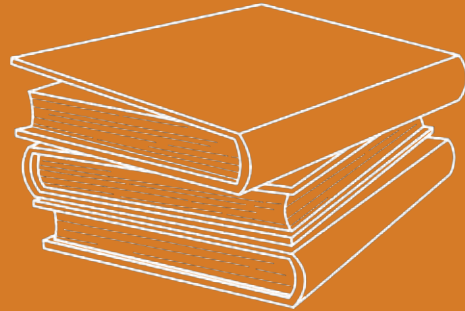
ที่	จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	อีเมล	ที่อยู่
68	สุรินทร์	0 4451 4607-8	0 4451 4607	srn@onab.go.th	410 ศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ ชั้น 3 ถนนเลียงเมือง ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 32000
69	หนองคาย	0 4242 3512	0 4242 3513	nki@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดหนองคาย ชั้น 2 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 43000
70	หนองบัวลำภู	0 4231 6748	0 4231 6750	nbp@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดหนองบัวลำภู ชั้น 2 ตำบลลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู 39000
71	อ่างทอง	0 3561 0990	0 3561 0989	atg@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดอ่างทอง (หลังเก่า) ชั้น 2 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง 14000
72	อำนาจเจริญ	0 4552 3131-2	0 4552 3131-2	acr@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดอำนาจเจริญ ชั้น 3 ถนนชยางกูร ตำบลโนนหนามแห้ง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ 37000
73	อุดรธานี	0 4222 3423, 0 4222 3143	0 4222 3143	udn@onab.go.th	ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี ชั้น 5 ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000
74	อุดรดิตถ์	0 5541 7796	0 5541 7796	utt@onab.go.th	ศาลาการเปรียญ ชั้น 2 วัดกลาง ถนนเจริญธรรม ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000
75	อุทัยธานี	0 5657 1764-5	0 5657 1763	uti@onab.go.th	อาคารอุทัยธรรมสภา วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม ถนนสุนทรสถิต ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี 61000
76	อุบลราชธานี	0 4534 4593-5	0 4534 4593	ubn@onab.go.th	ศูนย์ราชการอาคารศาลากลางแห่งใหม่ ถนนแจ้งสนิท บ้านหนองแก ตำบลแจระแม อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี 34000

“
บุคคลผู้จะทรงไว้ซึ่งความดีงามจนสามารถสร้างสรรค์
สุขประโยชน์ให้บังเกิดแก่ตนและส่วนรวมจะเป็นคน ไม่มี
“ธรรม” ไม่ได้ และบุคคลจะมีธรรมโดยปราศจาก
“การศึกษาธรรม” ก็เป็นไปไม่ได้เช่นกัน”

ความตอนหนึ่งในพระคติธรรมของ
สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประทานในพิธีเปิดสอบธรรมศึกษา ณ โรงเรียนนวัตราชบพิธ

29 พฤศจิกายน 2561

พระราชบัญญัติ
การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ.2562

พระราชบัญญัติ
การศึกษาพระปริยัติธรรม
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาพระปริยัติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗

(๒) พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า การศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

“วัด” หมายความว่า วัดตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“สถานศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือโรงเรียน

“สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ที่มหาเถรสมาคมประกาศจัดตั้ง

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง หรือแผนกธรรมสนามหลวง ไม่ว่าจะจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียน สำนักศาสนศึกษาวัด สำนักศาสนศึกษาประจำตำบล หรือสำนักศาสนศึกษาประจำอำเภอ

“โรงเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม

มาตรา ๕ การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ไบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(๒) เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดั่งงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป

(๓) เพื่อให้พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

มาตรา ๖ การศึกษาพระปริยัติธรรมมีสามแผนก ดังต่อไปนี้

(๑) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา ภาควิชาบาลี

(๒) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา ภาคภาษาไทย

(๓) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา ทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาพระปริยัติธรรมตาม (๑) (๒) และ (๓) อาจศึกษาโดยใช้ภาษาอื่นในการจัดการศึกษาด้วยก็ได้

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๕ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาพระปริยัติธรรม และมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม และแผนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เสนอต่อมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการศึกษาพระปริยัติธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐอุดหนุน งบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการรูปหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของ มหาเถรสมาคม

(๒) รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการ สำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการ ก.ค.ศ.

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกหรือคน ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

ให้อำนาจการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อำนาจการกองพุทธศาสนศึกษา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตายหรือมรณภาพ
- (๒) ลาออก
- (๓) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ
- (๔) สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาให้ออกโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการชั่วคราว

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและมาตรฐานสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ควบคุมดูแลและกำกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕

(๒) กำหนดมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรมและการประกันคุณภาพการศึกษา

(๓) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งนี้ สำหรับหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนาทมูล และการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง ต้องเป็นไปโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการและตามที่มหาเถรสมาคมกำหนด

(๔) กำหนดพื้นฐานความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าศึกษา และเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา

(๕) อนุมัติให้ปริญญาและประกาศนียบัตร

(๖) กำหนดหน้าที่และอำนาจและหลักเกณฑ์การบริหารงานของแม่กองบาลีสนาทมูล แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

(๗) กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานตามมาตรา ๑๘ เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราค่าจ้าง เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้างสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น การสรรหา การบรรจุ การแต่งตั้ง การพัฒนา การพ้นจากตำแหน่ง การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการลงโทษ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินค่าตอบแทน ค่าจ้าง สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๘) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โครงสร้างการบริหารงาน การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและสถานศึกษาพระปริยัติธรรม

(๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

(๑๑) ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๓) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อมหาเถรสมาคมเพื่อทราบ

(๑๔) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม หรือตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการรูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการรูปหนึ่งหรือคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานการศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ มีหน้าที่ด้านงานธุรการและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ในการบริหารงานการศึกษาพระปริยัติธรรมตามมาตรา ๖ (๑) (๒) และ (๓) ให้มีแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แล้วแต่กรณี ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพระปริยัติธรรมแต่ละแผนก

มาตรา ๑๖ ให้วัดมีสิทธิจัดตั้งสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาพระปริยัติธรรมที่วัดจัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้จัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๕ และต้องคำนึงถึง

- (๑) การให้การศึกษาวិชาการทางพระพุทธศาสนาเพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม
- (๒) การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- (๓) การผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา
สำนึกในความเป็นคนไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น
- (๔) มาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามกฎหมาย
ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๑๗ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและพลเมืองที่ดีของสังคม
- (๒) มีความรู้และทักษะในวิชาการศึกษาทางพระพุทธศาสนา
- (๓) มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและวินัยสงฆ์
- (๔) มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ
- (๕) รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติ อนุรักษ์ และเสริมสร้างสภาพแวดล้อม
- (๖) มีความภูมิใจความเป็นสมณะ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- (๗) มีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมสนับสนุนแนวทางปฏิบัติให้เกิดความเจริญแก่ชุมชน
สังคม และพระพุทธศาสนา

มาตรา ๑๘ ในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีผู้ปฏิบัติงานสองประเภท ดังต่อไปนี้

- (๑) ประเภทผู้ปฏิบัติงานสอน ได้แก่ ครูสอนพระปริยัติธรรม และครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา
- (๒) ประเภทผู้สนับสนุนการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียน
การสอน การนิเทศก์ และการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่
บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนว ผู้ปฏิบัติหน้าที่เทคโนโลยีการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่
งานทะเบียนวัดผล ผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานทั่วไป หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้สถานศึกษาพระปริยัติธรรมจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้การศึกษาพระปริยัติธรรมที่ได้จัดให้แก่สามเณรซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและมีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า ซึ่งได้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- (๒) แผนกบาลีสสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย

มาตรา ๒๒ ให้ผู้เรียนที่พ้นการศึกษาภาคบังคับซึ่งได้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง และแผนกบาลีสสนามหลวง มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนกธรรมสนามหลวง ชั้นนักธรรมเอก มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- (๒) แผนกบาลีสสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมสามประโยค มีวิทยฐานะระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย

มาตรา ๒๓ ให้การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้จัดให้แก่พระภิกษุและสามเณรเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ ให้ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสสนามหลวง ชั้นเปรียญธรรมเก้าประโยค มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรี เรียกว่า “เปรียญธรรมเก้าประโยค”ใช้อักษรย่อว่า “ป.ธ. ๙”

ในกรณีที่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนาทลวงชั้นใด ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ให้ผู้นั้นมีวิทยฐานะระดับใด ๆ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตร ปริญญา และหนังสือรับรองการศึกษาหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ผู้สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีเครื่องหมายวิทยฐานะและการใช้เครื่องหมายวิทยฐานะของผู้สำเร็จการศึกษาได้

เครื่องหมายวิทยฐานะตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ สถานศึกษาพระปริยัติธรรมอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ และการใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมได้

ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้ใดใช้เครื่องหมายวิทยฐานะ ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยไม่มีสิทธิจะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีประกาศนียบัตร ปริญญา หรือตำแหน่งของสถานศึกษาพระปริยัติธรรมโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙ ให้ผู้มีวิทยฐานะชั้นปริญญาตรีตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา มีวิทยฐานะระดับปริญญาตรีตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ถือว่าผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสนาทลวง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้เรียนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ให้แม่กองบาลีสนาทลวง แม่กองธรรมสนามหลวง และประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เป็นแม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง หรือประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ ให้สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕ และโรงเรียนตามประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๒ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศมหาเถรสมาคม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการจัดทำหนังสือ
รายงานประจำปี 2564

๓.๒	เลขาธิการกรม	รองประธานคณะกรรมการ
๓.๓	ผู้อำนวยการสำนักงานพุทธมณฑล	คณะทำงาน
๓.๔	ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ	คณะทำงาน
๓.๕	ผู้อำนวยการสำนักเสนาธิการมหาเถรสมาคม	คณะทำงาน
๓.๖	ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา	คณะทำงาน
๓.๗	ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน	คณะทำงาน
๓.๘	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา	คณะทำงาน
๓.๙	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	คณะทำงาน
๓.๑๐	ผู้อำนวยการกลุ่มป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ	คณะทำงาน
๓.๑๑	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม	คณะทำงาน
๓.๑๒	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน	คณะทำงาน
๓.๑๓	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล	คณะทำงาน
๓.๑๔	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารการเงิน บัญชีและงบประมาณ	คณะทำงาน
๓.๑๕	ผู้อำนวยการกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ	คณะทำงาน
๓.๑๖	ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ	คณะทำงาน
๓.๑๗	หัวหน้าฝ่ายพัสดุและยานพาหนะ	คณะทำงาน
๓.๑๘	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน	คณะทำงานและ เลขาธิการ
๓.๑๙	ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขาธิการ

ย้านางหน้าที่

จัดเตรียมข้อมูลเนื้อหาของหนังสือรายงานประจำปี (Annual Report) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของแต่ละสำนัก/สำนักงาน/กอง/กลุ่ม ในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อยของข้อมูลตลอดจนภาพรวมของหนังสือฯ ให้เหมาะสม และอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๔. คณะทำงานฝ่ายศิลปกรรม

๔.๑	เลขาธิการกรม	ประธานคณะกรรมการ
๔.๒	ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา	รองประธานคณะกรรมการ
๔.๓	นายธนกร จัยศิษฐ์	คณะทำงาน
๔.๔	นายปวรุตม์ อูติพงษ์ศิริกุล	คณะทำงาน
๔.๕	นางสาวประภาศรี ไก่ลสิงห์	คณะทำงาน
๔.๖	นายธณัฐฐา ฐาปนะสุต	คณะทำงาน
๔.๗	นายปัญญา สอนพงษ์	คณะทำงาน
๔.๘	นายมานิตย์ น้ำใจสุข	คณะทำงาน
๔.๙	นางสาวรัฐจันทร์ ชัยชญา	คณะทำงาน
๔.๑๐	นางสาวมงคลรัตน์ วัฒนพิทักษ์	คณะทำงาน
๔.๑๑	นางสุภาพร ทองชีวิต	คณะทำงาน
๔.๑๒	นางณัฐจารวี เทียมชัยบุตร	คณะทำงาน

/๔.๑๓ นางสาว...

๔.๑๓ นางสาวนิตา วิชัยกุล	คณะทำงาน
๔.๑๔ นายเกรียง เพ็ชรรัตน์	คณะทำงาน
๔.๑๕ นางวาริภา เหมะบุตร	คณะทำงาน
๔.๑๖ นายพงศกร เพชรศรี	คณะทำงาน
๔.๑๗ นางสาวพิมพ์พันธุ์ สุกันอิน	คณะทำงาน
๔.๑๘ นายรัชชัย ชมเขย	คณะทำงาน
๔.๑๙ นายกฤษชัย มาบุญธรรม	คณะทำงาน
๔.๒๐ นางสาวธนภรณ์ สิมตระกูล	คณะทำงาน
๔.๒๑ นางสาวกัลยรักษ์ บูรณพันธุ์	คณะทำงาน
๔.๒๒ ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	คณะทำงานและ เลขานุการ
๔.๒๓ นางสาวกนกวรรณ จันทร์ทอง	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔.๒๔ นายสุทิน ยางก้อน	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔.๒๕ นางสาวอนาภรณ์ สุบรรณเขี้ยว	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

ยกแบบรูปเล่ม จัดรูปแบบเนื้อหา จัดวางกรอบข้อความและรูปประกอบ ของหนังสือรายงานประจำปี (Annual Report) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้เหมาะสม และติดต่อประสานงานกับโรงพิมพ์ และอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๕. คณะทำงานฝ่ายรวบรวมภาพ

๕.๑ ผู้อำนวยการสำนักงานพุทธมณฑล	ประธานคณะทำงาน
๕.๒ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา	รองประธานคณะทำงาน
๕.๓ นายจิษณพงศ์ แฉล้มรัมย์	คณะทำงาน
๕.๔ นายธรรมวัฒน์ แยมขจร	คณะทำงาน
๕.๕ นางสาวดาราดิณี ปรางนวน	คณะทำงาน
๕.๖ นางสาวเบญจวรรณ ยศระवास	คณะทำงาน
๕.๗ นางวรรณมณฑา	คณะทำงาน
๕.๘ นางสาวธัญลักษณ์ ดวงจำปา	คณะทำงาน
๕.๙ นายเสกข์จิรา วาสไปรยภาณุจันต์	คณะทำงาน
๕.๑๐ นายวินิช บุญมี	คณะทำงาน
๕.๑๑ นายภูมิไธ ศศิวรรณพงศ์	คณะทำงาน
๕.๑๒ นายสิทธิวิไล จักรแก้ว	คณะทำงาน
๕.๑๓ นางลลิตาวรรณ สิมตระกูล	คณะทำงาน
๕.๑๔ ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	คณะทำงานและ เลขานุการ
๕.๑๕ นางสาวกนกวรรณ จันทร์ทอง	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

/๕.๑๖ นาย...

๕.๑๖ นายสุทิน ยางก้อน

คณะทำงานและ

ผู้ช่วยเลขานุการ

๕.๑๗ นางสาวธนาภรณ์ สุบรรณเจียว

คณะทำงานและ

ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

รวบรวมภาพกิจกรรมต่าง ๆ ประสานงานจัดหาภาพจากสำนัก/สำนักงาน/กอง/กลุ่ม
บันทึกภาพ อำนวยความสะดวกในการบันทึกภาพ และรวบรวมภาพคณะผู้บริหารสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสิริบิबर แก้วงาม)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“
เมตตากรุณาเป็นความรู้สึกตรงกันข้ามกับความโกรธ
การเจริญเมตตา จึงเป็นการแก้ความโกรธที่ได้ผล
ผู้เจริญเมตตาอยู่เสมอเป็นผู้ไม่โกรธง่าย ทั้งยังมีจิตใจ
เยือกเย็นเป็นสุข ด้วยอำนาจของเมตตาอีกด้วย”

พระโอวาทธรรมตอนหนึ่งของ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ในหนังสือ “100 บท พระนิพนธ์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก”

โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา ประจำปี พ.ศ. 2564
เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2564